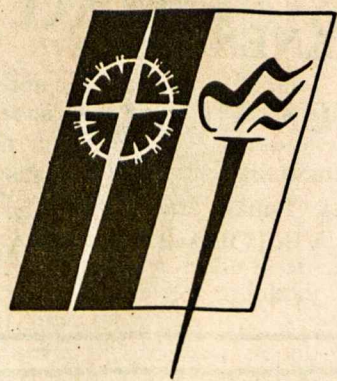

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 16 (2459) 1997 BALANDIS-APRIL 15

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1

Bus ar nebus geriau?

Lietuva jau pradeda aštuntuosius savo nepriklausomo gyvenimo metus. Atrodo, stambiosios valstybinės problemos su kaimynais tvarkomos. Bendravimas su kitais kraštais taipgi normalus; pastangos jungtis į Europos struktūras visų politinių grupių remiamos.

DIDIEJI rūpesčiai ir kol kas sunkiausi klausimai – krašto viduje. Kiečiausias riešutas dar vis yra organizuotas nusikalstamumų pagrindis, ta niekieno nerinkta valdžia, kurios gijos mezgasi visomis kryptimis, įvairiais būdais, siekia visuomenės viršūnes, palaiko ryšius su kitų kraštų tos pačios srities grupuotėmis. Kai apimtis nėra siaura, kai nusikalstamų užduočių vykdytojai su kyšiais ir kitom priemonėm pasiekia jiems reikiamus valdžios pareigūnus, – atrodo, kas gi begalėtų šalia to viso atsistoti ir šaltai tarti – gana? Žmonės, pasiilgę saugesnio ir ramesnio gyvenimo, pasimeta ir net nebežino į kurią pusę dairytis, kad pamatytų išgelbėtoją. Pracito rudens seimo rinkimai buvo aiškus ženklas, ko žmonės tikrai nebenori. Tai patvirtinta ir ką tik praėjusiais savivaldybių rinkimais. Laimėjo dešinioji pusė, tapusi tvarkos belaukiančių vienintele viltimi. Ir nuo to, kaip dabartinei valdžiai pavyks krašte bent pradėti atstatyti tvarką, priklausys ir tolesnis ja pasitikėjimas ir jos pačios įsitvirtinimas. Kai kurie padėties stebėtojai teigia, kad žmonės tikrai dar nėra įpratę nei politiška, nei idėjiškai galvoti. Klausimas daugeliui labai paprastas: bus geresnis ir saugesnis gyvenimas ar ne? Kas padarys, kad gyvenimas pagerėtų, tam ir bus pritarta, nieko nerišant net ir su jokia praeitimi. Kiek yra panašios orientacijos žmonių, galima tik spėlioti. Tačiau pažiūra vis dėlto daug pasakanti.

JOKIA geresnė valdžia negali leisti, kad gyventojai vieni kitus skriaustų, išnaudotų, prievartautų, kad siaustų gaujos ir paskirti tarnautojai už pareigų neatlikimą tykotų kyšių ar net skverbūsių į aukštesnio rango pozicijas. Norint stabdyti ir naikinti tokias negeroves, tuo tarpu, atrodo, jokios kitos išeities nėra kaip tik sugriežtinti įstatymus ir be išlygų prižiūrėti, kad jie būtų vykdomi. Užtat sveikintina naujoji Lietuvos valdžia, kuri kaip tik užsimojusi ta teisinga kryptimi veikti. Gaila tik, kad kai kurios opozicinės grupės bei jų pavieniai veikėjai jau iš anksto pasisako prieš kai kurias pataisas įstatymų, kurie igitintų su tomis negerovėmis reikšmingiau kovoti. O blogiausia, kad bet kokį prieš nusikalstamus nukreiptą sugriežtinimą tuojau ima vadinti "jaunosios demokratijos" žalojimu. Tai niekuo nepagrįsta pažiūra, o tik išlindusi yla iš maišo. Reikia tikėtis, kad valdžia nesisuos klaidinama. Valstybinio turto ir pinigų grobstytojai, kyšių ėmėjai ir gavėjai, visokie pareigomis prisidengę kenkėjai savanauddžiai, nepaisant kokios valstybės valdymo pakopose jie bestovėtų, turėtų vieną kartą būti atskleisti, išaiškinti ir pristatyti vienaip ar kitaip atsisteiti. Jei kam tokie veiksmai atrodytų nedemokratiški, patartina žvilgtelti iš arčiau į JAV demokratiją, kur net žmonių rinkti prezidentai nėra slepiami nuo teisingumą ir tvarką prižiūrinčių akių. Ir Lietuva kasmet turėtų artėti prie tikrosios demokratijos, kuri lengviau padės susidoroti su vidaus problemomis. O sakymas "pas mus tokia tvarka" – sovietinio cinizmo atolėpis. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Plečiasi glaudesni ryšiai

Kanados ministras pirmininkas Jean Chretien balandžio 7 d. nuvyko į Vašingtoną susitikti su JAV prezidentu Bill Clinton. Buvo numatyta su juo tartis apie Haitį, Bosniją, 7 didžiųjų pramonės kraštų vadovų susitikimą birželio mėn. ir dėl ŠAS (NATO) susitikimo liepos mėn. Ministras pirmininkas savo kalbose pabrėžė Kanados pastangas aplinkosaugos srityje ir pranešė, kad paskirta \$207 mln. parengti robotinę "ranką", kuri bus naudojama tarptautinėje erdvės stotyje. Jis pasirodė stipriai remiantis laisvąją prekybą, siūlydamas kuo greičiau pradėti derybas su Čile ir išryškindamas, jog prekyba tarp Kanados ir JAV išaugo 40% nuo sutarties pasirašymo 1993 m. Taip pat, pasirašius "Open Skies" sutartį, padidėjo skrydžių skaičius tarp šių kraštų. Buvo pasirašytos įvairios sutartys, palengvinančios prekių ir keleivių judėjimą per sieną.

Toronto tarptautinio Pearson oro uosto "Terminal 3" bus privačios bendrovės parduodamas ne pelno organizacijai "Greater Toronto Airport Authority" už \$719 mln. Jau gruodžio mėn. 1 ir 2 terminalai buvo perimti iš Otavos ir bus remontuojami už \$2.5 bln. juos sujungiant į vieną terminalą, kuris

galės priimti 130 lėktuvų, kai dabar priimama 79. Terminalo parduavimas padidins galimybę, kad greičiau būtų išspręsta \$662 mln. byla prieš federacinę valdžią, iškelta ministeriui pirmininkui Jean Chretien 1993 m. atšaukus susitarimą, kuriuo 1 ir 2 terminalus turėjo tvarkyti "Pearson Development Corp." bendrovė, kontroliuojama montrealiečio turtoolio Charles Bronfman ir turinti ryšius su konservatorių ir liberalų partijomis. Jean Chretien kritikavo sutartį, kuri būtų buvusi palanki buvusio ministro pirmininko Brian Mulrone'y draugams. Bendrovė iškėlė bylą prieš valdžią. Manoma, kad terminalo parduavimas padės abiem šalims susitarti.

Orausčio keleivių ir prekių gabenimas atneša \$10 bln. pajamų. Šioje srityje yra 96,000 darbu, kurie sudaro 4,2% viso Toronto darbo jėgos.

Nedarbo statistika nukrito kovo mėn. iki 9,3%, atsiradus 61,000 naujų darbų. Vasario mėn. nedarbo lygis siekė 9,7%. Kovo statistika pakels federacinės liberalų partijos populiarumą, tačiau nėra daug vilties, kad bedarbių skaičius kristų žemiau 9% prieš rinkimus, kurie gali įvykti jau birželio mėn.

(Nukelta į 6-tą psl.)

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" 47-tasis metinis spaudos vakaras įvyko 1997 m. balandžio 5 d. didžiojoje Anapilio sodybos salėje, Mississaugoje, Ont. Vakaro meninę programą atliko muziko kompozitoriaus ALEKSANDRO STANKEVIČIAUS vadovaujami Montrealio lietuvių dainos vienetai. Viršutinėje nuotraukoje vyryų oktetas; apatinėje – moterų dainos grupė "Aušra"

Nuotr. B. Tarydo

Šuns pasmerkimas ir vilko garbinimas

Garsusis Niurnbergo teismas pasmerkė hitlerinius nusikaltėlius, pagerbė stalininius. Kas aptemdė Vakarų protus, kad didžiausi nusikaltėliai tebėra nenubausti ir vis garbinami? Tebėra neišaiškinta, kas sunaikino Lietuvos prezidentą Antaną Smetoną

ANTANAS RYLIŠKIS, Vilnius

Hitlerinė Vokietija, užkariavusi Sovietų Sąjungos okupuotų Baltijos valstybių teritorijas, nelaikė, kad tai okupuotos Lietuvos, Latvijos ir Estijos žemės. Šias žemes ji laikė okupuotomis Sovietų Sąjungos teritorijomis.

Su šiose žemėse gyvenančiais žmonėmis ji elgėsi ne kaip su Baltijos valstybių, bet kaip su Sovietų Sąjungos piliečiais. Pirmiausia tai pasireiškė tuo, kad už aukštų Vokietijos pareigūnų nužudymą buvo paskelbtos ir vykdomos beatodairiškos nustatytos skaičiaus pirmų pasitaikiusių žmonių žudynės.

Tai buvo teisiškai apgaulinčiausias kerštas: Vokietija, keršydama už kitos valstybės – Sovietų Sąjungos pogrindžio vykdytas provokacijas, naikino nekaltus kitų valstybių piliečius.

Vokietija laikė žemių pasidalijimo principo pagal Molotovo-Ribentropo sutartį. Teisiniu pagrindu jai buvo naudingiau, kad okupuotos žemės yra ne Baltijos valstybių, o Sovietų Sąjungos teritorija. Norint pasakyti, kad čia okupuota Lietuvos teritorija, reikėjo paskelbti Lietuvai karą. O kadangi tai neįmanoma, reikėjo pripažinti, kad Sovietų Sąjunga Lietuvą okupavo neteisėtai. Štai kodėl hitlerinė Vokietija šito neskelbė. Ir kaip galėjo skelbti, kai įpareigojo garsioji svetimų žemių dalybų sutartis.

Vokietijai buvo naudingiau tą interpretaciją vykdyti karo metu. Ji skaičiavo, kad ir laimėjus karą galės prijungti Sovietų Sąjungos žemes – Lietuvos žemių teisiskai jau nepripažino. Aš tik stebiuosi, kodėl to nekelia mūsų politikai.

Lietuvos teritorijoje hitlerinė Vokietija įvykdė keletą baisių keršto aktų – Abingloje, Švenčionyse, Pirčiupiuose. Visur čia dingstimi buvo sovietinio pogrindžio arba sovietinės armijos likusių ardymoji veikla,

kuri iki galo neišaiškinta.

Apie šias žudynes sovietinė propaganda ilgai po karo tylėjo. Kodėl? Per daug buvo gyvų liudininkų, kurie puikiai žinojo, kas išprovokavo žudynes. Dabar Kanados lietuvis Lucius Ulbinas paskelbė, kad kurių detalių apie Pirčiupius. Kai ką reikia panagrinėti.

Būdamas vaikas, L. Ulbinas vykdamas su tėvais iš Eišiškių, Pirčiupiuose vokiečių buvo su laikytas ir matė nužudytus vokiečių karininkus. Kada tai buvo? Pirčiupio žudynės įvykdytos 1944 m. birželio 3 d., likus vos mėnesiui iki fronto atėjimo. Ar autorius matė tos, o gal kitos provokacijos aukas? Ar jis tikrai spėjo po birželio 3 d. pasitraukti į Vakarų? Gal buvo ne viena provokacija? Apie provokaciją jaunystėje ir aš girdėjau Valkininkuose iš visų ten sutiktų žmonių. Klausimas L. Ulbinui: kurį mėnesį matėte nužudytus vokiečių karininkus?

Sovietinio pogrindžio dalyviai – Lietuvos bolševikai, labai triumfuodami gyrėsi savo Švenčionių provokacija. Likdavo tik nutylėta, kiek ši provokacija kainavo nekaltų gyvybių. Bet keista, kad taip ir neatsirado konkrečių Abinglos ir Pirčiupių "didvyrių", kurie išprovokavo žudynes.

Pagrindiniu švenčionių "didvyrių" negalėjo nebūti pagrindinis sekretorius Motiejus Šumauskas. Apie Pirčiupių provokacijos autorį Genriką Zimaną daug kas kalbėjo Sąjūdžio laikais. O apie Abinglos? Juk tai buvo pirmomis karo dienomis. Pogrindžio provokacijos buvo subtiliai primityvios – jos turėjo iššaukti Lietuvos gyventojų priešiškamą okupacijai ir gausiai papildyti pogrindžio gretas.

Vokietijos okupacijai Lietuvoje simpatijų niekas neturėjo, bet į kito okupanto pogrindį lietuviai nėjo. Ejo tik pavieniai išdavikai, įvairios atplaišos, pavieniai sąsąkaitų turėję kerštojai. Kai kurie ir subtilia prie-

varta buvo užverbuoti. Ir ne visi buvo miške. Kiti laisvėje rengė lietuvių sąrašus ateisiantiems okupantams. Štai kad ir Dūkštininkų, kurie puikiai žinojo, kas išprovokavo žudynes. Marija Melnikova, tik ką sugrįžė sovietų okupantai nužudė niekuo dėtą geležinkelininką.

Lietuviai nesuprato, nesupranta ir nesupras, kas aptemdė Vakarų protus, kad Vakarų valstybių vadovai susidėjo su vienu iš okupantų – pačiu baisiausiu ir ciniškiausiu. Abiejų nusikaltėlių vieta turėjo būti ta pati – Niurnbergas. Niurnbergas buvo, bet ten buvo nuteistas tik šuo, o vilkas išėjo triumfuodamas savo sukta teise. Ir iki šiol jo teisių perėmėjai triumfuoja ir mulina viso pasaulio akis. Kodėl taip atsitiko?

Atsakymas labai aiškus – tokią dirvą parengė sovietinis pogrindis, veikęs sąjungininkų valstybėse. Jis veikė daug subtiliau ir rafinučiau – vienus nupirko, kitus papirko, apgavo, sunaikino. Sunaikino ir teisėtą Lietuvos prezidentą A. Smetoną. Bet savo pasiekė – laisvės ir demokratijos skelbėjų valstybių vadovai išdavė ištisas valstybes iš vieno nusikaltėlio kitam. Ir tūkstančius aukų. "Tėviškės žiburiai" labai vaizdžiai rašė apie Rusijos kazokų išdavimą mirščiui. Ir tuo metu prasidėjo didžiojo nusikaltėlio garbinimas, kuris tęsiasi iki šiol. Vilkas išgelbėjo Europą nuo šuns...

O dabar dėl Lietuvos prezidento A. Smetonos žūties Klivlande. Pasigėręs toks vadinamas LTSR užsienio reikalų ministras Povilas Rotomskis gyrėsi įvykdęs kažką tokio, ko niekas nesužinos. Kas buvo ir kur karo metu buvo P. Rotomskis? Pagal enciklopedinius duomenis, jis 1942-44 m. dirbo Sovietų Sąjungos konsulate kaip sovietinis diplomatas. Ka galėjo padaryti sovietinis diplomatas? Pats jis sukelti gaisro negalėjo. Jis galėjo duoti užduotį veikėjų gran-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Lankėsi ES pareigūnas

Balandžio 2-3 d.d. Lietuvoje lankėsi Europos sąjungos (ES) komisijos narys, ES ryšių su Vidurio ir Rytų Europos kraštais koordinatoriumis Hans van den Broek. Svečias susitiko su prezidentu Algirdu Brazausku, seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, ministru pirmininku Gedimynu Vagnorium ir kitais pareigūnais. Teigiamai įvertinęs naujosios Lietuvos vyriausybės ekonomikos reformas, jis priminė, jog dar reikia stiprinti administracijos ir teisės struktūras, taip pat labai svarbu išlaikyti gerus santykius su kaimyninėmis valstybėmis. Jis pareiškė remiąs Lietuvos ketinimą įstoti į ES ir paragino vyriausybę spartinti pasirengimą narystei. Jo manymu, "kuo geriau bus pasirūpinta – tuo trumpesnės derybos ir kelias į ES". Ypatingas dėmesys buvo atkreiptas į Ignalinos atominės elektrinės saugumą. Užsienio reikalų ministris Algirdas Saudargas svečiui užtikrino, kad reaktoriai nebus paleisti, kol nebus užtikrintas jų saugumas pagal tarptautinių žinovų rekomendacijas.

A. Brazausko teigimu, buvo pareikšta, kad Lietuva yra skatinama sudaryti vienodas sąlygas ūkininkavimo konkurencijai, išspręsti nuosavybės grąžinimo klausimą, sudaryti ilgalaikės ekonomikos plėtros planą ir "humanizuoti savo teisėtvarkos sistemą". Kalbose su Lietuvos prezidentu buvo aptarti Lietuvos santykiai su kaimynėmis.

Tartasi pabėgėlių reikalais

ELTOS žiniomis, balandžio 5-6 d.d. Baltijos visuotinio susirinkimo (asamblėjos) nariai susirinko Vilniuje posėdžiams tartis dėl nelegalios migracijos. Lietuva yra pasižymėjusi kaip pradininkė tvarkant pabėgėlių reikalus, jau 1995 m. priėmusi įstatymą dėl pabėgėlių statuso ir pradėjusi steigti užsieniečių centrą. Latvijos ir Estijos delegacijų vadovai tvirtino, kad nelegalios migracijos srautas jų kraštuose "griežtomis priemonėmis" pažabotas prieš porą metų, o Lietuvoje jis 10 kartų padidėjo. Jų nuomone, jei itin svarbu dar pasirašyti pabėgėlių grąžinimo sutartis su Rusija ir Gudija.

Prieita išvados, kad problema galima išspręsti tampsniu bendradarbiavimu. Visose trijose valstybėse žadama įsteigti Tarptautinės migracijos organizacijos atstovybes.

Susitiko gynybos ministrai

BNS praneša, kad balandžio 3 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos gynybos ministrai Česlovas Stankevičius, Andrejus Krastins ir Andrus Ovelas Vilniuje pasirašė dokumentą, apibrėžiantį trijų gynybos stiprinimo projektų pasidalinimą, vykdomą kartu su Vakarų valstybėmis. Latvija vadovaus jungti-

nio Baltijos taikos palaikymo bataliono BALTBAT formavimui. Estijoje bus įsteigtas jungtinis minų eskadros BALTRON štabas, o Lietuvos oro erdvės kontrolės centras Karmėlavoje taps pagrindiniu Baltijos kraštų oro erdvės kontrolės štabu. Taip pat nutarta ateinančiais metais surengti dideles Lietuvos, Latvijos ir Estijos kariuomenių pratybas.

Svečias iš Estijos

Balandžio 3-4 d.d. Vilniuje pirmą kartą oficialiu vizitu lankėsi Estijos užsienio reikalų ministris Toomas Ilves, rašo ELTA. Susitikimuose su Lietuvos prezidentu, ministru pirmininku ir užsienio reikalų ministru bei seimo užsienio reikalų komiteto nariais buvo svarstomi Baltijos valstybių užsienio politikos ir bendradarbiavimo klausimai, dvišaliai Lietuvos ir Estijos santykiai. Kaip skelbia "Lietuvos rytas", T. Ilves teigė, jog baigėsi bendrų pareiškimų laikas, reikia daryti "realius darbus", pvz. vykdyti laisvosios prekybos sutartis. Dėl stojimo į ŠAS, ministerio manymu racionalu būtų visoms trims Baltijos valstybėms žengti kartu. Jis ragino Baltijos valstybes bendrauti ten, kur naudinga, bendrauti dažnai, dirbti kartu.

Nauji paskyrimai

ELTA skelbia, kad balandžio 3 d. Lietuvos seimas, Teisės ir teisėtvarkos komiteto teikimu, Lietuvos generaliniu prokuroru paskyrė Kazį Pėdnyčį. Jį, dirbusį valstybės saugumo departamento generalinio direktoriaus pavaduotoju, pasiūlė šioms pareigoms Aukščiausiojo Teismo pirmininkas ir teisingumo ministras. Jokia seimo frakcija nepasiskyrė prieš jo kandidatūrą – už paskyrimą balsavo 71 seimo narys, vienas susilaikė. Balsavime nedalyvavo Centro sąjungos ir LDDP frakcijos, protestuodamos prieš pakeistą generalinio prokuroro skyrimo tvarką. Anksčiau kandidatą siūlydavo prezidentas, bet seimas jam atėmė tą teisę kovo mėnesį.

Kaip praneša "Respublika" prezidentas Algirdas Brazauskas balandžio pradžioje naujuoju savo atstovu spaudai paskyrė Joną Rekešį, iki šiol vadovavusį prezidento informavimo tarnybai.

ELTOS žiniomis, balandžio 7 d. prezidentas septyniems Lietuvos diplomatomas suteikė nepaprastojo pasiuntinio ir įgaliotojo ministerio diplomatinį rangą. Paskyrimus gavo Lietuvos laikinieji reikalų patikėtiniai Austrijoje ir Kinijoje R. Tonkūnas ir G. Voveris; URM sekretorius S. Sakalauskas ir patarėjas L. Linkevičius; Lietuvos ambasadorius Izraelyje R. Misiūnas; nuolatinė Lietuvos atstovė UNESCO U. Karvelis ir Lietuvos ambasados Austrijoje patarėja G. Damuštė. RSJ

Šiame numeryje

Bus ar nebus geriau?

Kas pagerins gyvenimą, tiems ir bus pritariama
Šuns pasmerkimas ir vilko garbinimas

Ilgai tylėta, nes buvo bijota gyvų liudininkų

Ultimatumo dienas prisimenant

Piešinyje į Klaipėdą plaukė lenkų karo laivai

Atbunda Lietuvos moterys

Išpuzdžiai svetimtams žurnalistės, pagyvenusios Vilniuje

Kai Hitleris okupavo Klaipėdą

Vokiečio atsiminimai ir klaipėdiečių džiaugsmas

Laimingi rėmėjai, laimingi ir našlaičiai

Pokalbis su dr. A. Prunskiene, našlačių globos k-to steigėja

Vyskupas, kurį gerbė ir žydai

Pažado ginti ir visur užtarti žydi nebuvo pakeitęs

Nuo Baltijos vėjelio iki šilko vėjo

Montrealiečiai koncertavo "Tėviškės žiburių" spaudos vakare

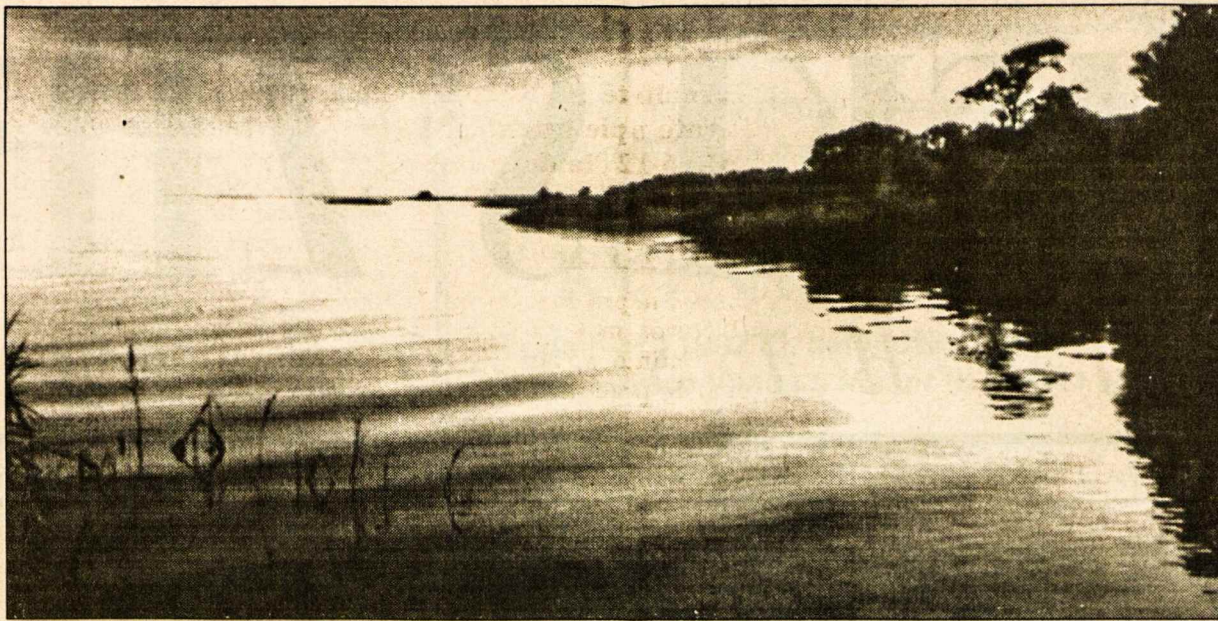
"Dievas vaikšto" – mūsų laikų legenda

A. Paulavičiaus knyga perskačius klausia, kas bus toliau?

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-1336.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20,
rėmėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Paveiniai
nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalui kreiptis į "TZ" administraciją.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių
pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular
\$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS
Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to:
"Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Kuršių marių užutekis

Nuotr. D. Meliūno

Praeities vadai tebėra gyvi...

Hitlerio laikai seniai praėję ir pasibaigę, tačiau jo skelbtos tautinio socializmo idėjos tebėra gyvos, randančios savo šalininkų ir dabar. Čia pateikiamos kai kurios buvusių nacionalsocialistų mintys religiniais klausimais

J. P. KEDYS, Australija

Niurnbergo karo nusikaltėlių teismo metu 1945-1946 m. kaltinamiesiems buvo leidžiama retkarčiais susitikti su savo teisiniais gynėjais, šeimos artimaisiais ir spaudos atstovais. Goeringo patikėtinis – spaudos atstovas buvo Peter M. Bleibtreu, kuriam jis pasakė: "Aš pasitikiu tavimi, pasakyk vokiečių tautai viską, aš nieko neslėpsiu..."

Keliuose pasimatymuose P. M. Bleibtreu su Goeringu užrašė jo pareiškimus.

Tikybinių vadų pažiūros

Goeringas pareiškė: "Hitlerio nusistatymas šiuo klausimu buvo ypatingas. Tačiau aš ne norėčiau sakyti, kad jis buvo palankus šia prasme ir kad Hitleris išpažino bet kurį tikėjimą. Bet Hitlerio ypatingumą ir jo palankumą šiuo klausimu reikia taip suprasti: jis pripažino religijos reikalingumą valstybėje. Nors buvo katalikas, pirmenybę teikė protestantizmui, nes Vokietija dviem trečdaliais buvo protestantiška. Protestantišką Bendriją pas mus buvo suskiliusi į įvairias protestantiškas grupes, su mažais skirtumais. Tačiau dogmatikai aiškino tai nepaprastai griežtai ir dėl to seniau jie privedė Vokietiją prie 30 metų religinio karo, kuris mums (vokiečiams, J.P.K.) visai nebuvo lemiantis.

Kalbama apie reformuotą, neklaidingą grynai liuteronišką Bendriją. Nesu žinovas šioje srityje. Esu Prūsijos ministeris pirmininkas ir 'Summus Episcopos' Prūsijos Bendrijos, bet aš mažai domiuosi šiais klausimais.

Norėjo suvienyti

Hitleris norėjo protestantišką suskilusią Bendriją suvienyti – išrinkti vieną vyskupą vyriaus-

siu Reicho vyskupu (Reichsbischof) ir tuo susilyginti su katalikų santvarka. Jis leido protestantams rinkimus, bet dvasiškai nesutarė vienyti. Tada kai kurie protestantai pristatė Hitleriui pavarde vieno vyskupo, kuris jam patiko, ir paskelbė jį Reicho vyskupu. Vėliau pritarė ir kiti vyskupai.

Su Katalikų Bendrija, padedant von Papenui, Hitleris sudarė konkordatą su popiežiumi. Prieš konkordato sudarymą aš pats buvau nuvykęs pas popiežių. Turėjau ryšius su aukštais katalikų asmenimis per savo katalikę motiną ir tuo būdu bendravau su abiem tikinčiųjų stovyklom, nors buvau protestantas.

Hitleris turėjo labai aiškia nuomonę, kuriai mes (nacional-socialistai, J.P.K.) pritarėm ir kuriai atstovavau ir aš: politika, kiek galima, iš tikinčiųjų Bendrijos išjungti.

Šventovė ir kareivinės

Aš, kaip antros valstybės vyras, einu į pamaldas, krikščionių vaikus ir t.t. Tai gali daryti ir kiti. Iš gautų laišku supratau, kad tai buvo teisinga....

Pirmaisiais karo metais su Hitleriu apie tai kalbėjau ir pasakiau, kad kiekvienas tikintis vokiečiai savo pareigą atlieka geriau ir kiekvienas kareivis bus drąsesnis, kai atsidurs mirties akivaizdoje. Tuo atveju tikėjimas yra veiksnys, stiprinąs kario dvasią. Hitleris su tuo sutiko. Apie tai esu visados su kareiviais ir karininkais kalbėjęs. Šventovė yra gera, kai turime aiškų supratimą: šventovėje reikia melstis, o ne mankštintis, kareivinėse reikia mankštintis, bet ne melstis".

(Pasinaudota – Austrijos "Institut fuer Politik und Neue Geschichte, Wien").

Šuns pasmerkimas ir...

(Atkelia iš 1-mo psl.)

dinei. Agentūra veidavo subtiliai. Juo reikalas svarbesnis, juo veidavo subtiliau ir įmančiau. Jeigu galutinis vykdytojas net nežinodavo, ne tik iš ko jis gavo užduotį, bet net nesuvokdavo, ką jis apskritai daro, tai jokia vidaus žvalgyba negalėjo jo išardyti, nes jis tikrai nieko nežinojo.

Ar skaitė kas Amerikoje V. Suvorovo "Ledlaužį"? Ta knyga turėtų mintinai mokėti visi laisvojo pasaulio vadovai. O kaip padaryti, kad vykdytojas nežinotų, ką jis daro, kai jau technikos reikalas. Sovietinis po-grindis mokojo tai padaryti.

Su A. Smetona taip ir padaryta. Sudaryta iliuzija, kad niekas nieko nepadarė – tiesiog buitinis gaisras. Pirmiausia tai paskleidė ne sovietinė propaganda ir ne ambasadorius A. Eidintas, bet A. Smetonos šeima. Aš pats skaičiau ir girdėjau tokius jo palikuonių tvirtinimus. Sovietinė propaganda niekada apie savo žygius nepranešdavo pirmoji. Pirmosios informacijos

● Didvyriška mūsų istorija... ne imperializmu, ne militarizmu, ne jėgos siekimu ir ne ginklo garbinimu, o tik narsiu savo laisvės gynimu.
DR. J. GIRNIUS

visada nuskambėdavo iš pačių neutraliausių šaltinių. Klausimas tik tas, kas joms tą informaciją parūpindavo? O kai savoji šeima tvirtina, kad nusi-kaltimo nebuvo, tai jo niekas ir neieško. Sovietinė KGB labai subtiliai naudojosi prisipažinimais kaip įrodymais. Juk Stalino bendražygiai atviruose teismų procesuose patys demaskuodavo didžiausius savo nusikaltimus. Tik vienas Stalinas žinojo, kad jie nieko nepadarė. Bet jeigu jau prisipažindavo, juos tekdavo šaukdyti, nes ne visi patys žudėsi.

Reikia tikrinti visą grandinę. Reikia ieškoti agentų grandinės. Aš kreipiuosi į senus Amerikos lietuvių, kurie karo metu gyveno, ypač Klivlande. Kada Amerikoje pasirodė toks Juozas Mikuckis? Tai labai subtilus KGB agentas. Ar jis buvo Amerikoje karo pabaigoje, 1943 m. pabaigoje ir 1944 m. pradžioje? Juk jis negalėjo gyventi be lietuvių žinios – skverbėsi į lietuvių bendruomenę.

Vis mažiau lieka nusikaltimų liudininkų. Vis mažiau vilčių sulaukti antrojo Niurnbergo, kur būtų nuteisti bolševikų nusikaltėliai. Tegul bent istorikai neliks jų nusikaltimai neaprašyti.

Ultimatumo dienas prisimenant

Kaip anuomet karščiavosi Lenkijos valdžia, demonstravo piliečiai, kentėjo Lenkijos lietuviai ir priešinosi. Apie ano meto įvykius kitaip kalba dabartiniai lenkai

ANTANAS SURAUČIUS, Lenkija

Taigi jau beveik 60 metų nuo to niūraus įvykio. Kovo 17 d. užkliuvo ir primena 1930 m. 17-ją. Toji data, atrodytų, jau nuejusi į istoriją, o vis dar atsiliepia – nešlovingai lenkams, skaudžiai lietuviams. Įdomu, kaip bus šiemet su minėta su-kaktimi pas lietuvių ir pas lenkus. Suprantama, viena pusė stengsis nutylėti savo gėdą, kita pusė bus linkusi kelti priešininkui visas neigiamas jo politinio ir karinio išpuolio aplinkybes, ne tiek primenant žinomus, istorijoje jau įtvirtintus faktus, kiek naujos medžiagos pakįsant.

Gyvena dar nemažai ano įvykio liudininkų. Paliko neužmirštami išgyvenimai. Juk tai buvo karas, tiesa, trijų dienų "šaltasis karas", su ginkluoto susirėmimo kibirkštimi jau didžiųjų neramumų sujauktoje Europoje. Laikas neleidžia patikrinti, kaip būtų buvę toliau, kokia būtų buvusi lietuvių padėtis Vilniaus krašte. Užgiuvo 1939 metai su II pasaulinio karo pradžia, nušlavę pirmoje eilėje Beck'o Lenkijos valstybę.

Lenkijoje tarp lenkų priminama, kad šiame krašte gyvena 1944 metų ir pirmųjų žiauriausių pokario metų lietuvių išeivija. Tenka su lenkais kalbėti apie ultimatumą Lietuvai. Jie prisimena ir užkalbina. Tokie pasikalbėjimai, nuosirdesni, atviresni, bent kiek suartinantieji duoda papildomos medžiagos. Gyvųjų liudininkų pateikiami faktai ir atsiliepimai svarūs.

Sėdęs prie rašinio pažvelgiau į Jerzy Ochmanskį "Historia Litwy". Veikalas žymaus ir labiausiai objektyvaus Lietuvos atžvilgiu lenkų istoriko. Rašo: "... Akcija (pasiruošimas ultimatumui, A.S.) vyko slapta nuo visuomenės." Toks tvirtinimas ne visai teisingas. Lenkų pasienio sargybos kareivio žūties susišaudyme pasienyje Lietuvos pusėje, ties Trasnyku buvo Lenkijos valdžių ir spaudos sutiktas kaip buvusių iki šiol konfliktų priežastis. Praėjus kelioms dienų, prapliupo spaudoje grės-

minga antilietuviška akcija, su šūkiais žygiuoti į Kauną.

Su ultimatumo paskelbimu 1938 m. kovo 17 d. visoje Lenkijoje vyko demonstracijos: gatvėse ir įstaigose, mokyklose, kariuomenės padaliniuose, organizacijų susirinkimuose. Žmonės buvo nustebinti, kodėl taip staiga ir taip visuotiniai. To niekad nėra buvę, jokio iki šiol konflikto proga su kuria nors kaimynine valstybe.

Pirmas pasakotojas, pagyvenęs žmogus, intelektualas iš Krokuvos lygino aną 1938 m. gaivalingą, visuotinį krašte šurmulį su panašiomis akcijomis Sov. Sąjungoje, Liaudies Lenkijoje ir kituose "liaudies demokratijos" kraštuose, kur vienu metu, lazdelės mostelėjimu visuose miestuose ir gyvenvietėse išeidavo minios demonstruoti su iš anksto paruoštais ir valdžios mestais šūkiais. Pasakotojas kalbėjo pasipiktinęs. Ešą, tokio keisto ir slogaus stebuklo, kaip anas 1938 m., tarpukario Lenkijoje nėra buvę. Žinome, kaip buvo Vilniuje ir prie Lietuvos sienos, bet nežinojome, kad visa Lenkija buvo kurstoma žygiui į Kauną. Susidomėjimas skatino rinkti daugiau žinių faktų patvirtinti. Susirinko su kau-pu. Vaizdų ir vaizdelių, atsilie-pimų, vertinimų.

Įdomus pagyvenusios moters E. K. pasakojimas. Ji yra Stefanijos Jablonskos – pirmos lietuvių grožinės literatūros vertėjos į lenkų kalbą giminaitė. E. K. 1938 m. buvo Lucko mieste gimnazijos baigiamosios klasės mokinė.

Ultimatumo Lietuvai diena ir ta gimnazija sujudo. Viena mokinių nupiešė ant lentos žemėlapi su Lenkijos kariuomene, išdėstyta palei Lietuvos sieną. Į Klaipėdą piešinyje plaukė lenkų karo laivai. Staiga pribėgo prie lentos mokinė, nušluostė kempine piešinį, verkdama išbėgo iš klasės ir iš gimnazijos. Antilietuviška demonstracija nuščiuvo. Nelabai žinojo, kad ta mokinė buvo lietuvi. Tiesa, pavarde lietuviška. Tėvas buvo vaistininkas, pagarus Lucko pilietis. Tarpukario Lenkijoje buvo lietuvių, patekusių iš revoliucinės

Rusijos su mišriomis šeimomis arba dėl darbo, kuriam Lietuvoje nebuvo sąlygų. Taip pvz. pateko į Sileziją kalnakasybos inžinieriai Žemaitis ir Vengrys.

Lenkijos gilumoje nelabai domėjosi kitataučiais, mažiau skersaklavo į kitas tautybes. Visus, bent jau katalikus, jie laikė tikrais lenkais. Vaistininkas Šilkaitis, sukūręs šeimą su lenke, o gal ukrainiete, buvo apsigyvenęs Lucke. Palaikė artimus ryšius su Vilniaus lietuvių veikėjais. Klasė atsiprašė savo draugę lietuvi, o E. K. dar arčiau susidraugavo su vyresniąja Šilkaityte.

Druskininkuose antilietuviškas mitingas vyko ant iškilės dešiniojo Nemuno kranto su burnojimais ir grasinimais Lietuvai per Nemuną. Pateko į mitingą lietuvių šeimos šešiolikametė atžala, visai nežinojusi reikalo, kaip ir daug suvartų ir kviestų sueigos dalyvių. Kalbėtojo burnojimai prieš lietuvių, metami šūkiai bausti Lietuvą karu pritrėnkė ją. Juk Lietuvoje giminės, motinos brolis kunigas, dėdė karininkas... Iš mitingo dalyvių pusrąžio ji išėjo į priekį, praedama pro burnotoją, piktai pasižiūrėjo į jį... Burnotojas nutilo, kito kalbėtojo nebuvo ir demonstracija iširo. Ta lietuvaitė tik namie pravirko, pasakodama tėvams, kas atsitiko. Atėjo lenkų saugumo pareigūnas su didžiausiu triukšmu ir grasinimais. Bet ne ką tegalėjo padaryti. "Kaltininkė" nepilnametė; tėvui būtų kelti, tai dar labiau išgarsinti demonstracijos sužlugimą.

Audringų susirėmimų buvo Vilniuje. Apie tai rašyta "Voru-toje". Ypač minėtina Prano Žižmaro dvikovą, Vytauto Didžiojo gimnazijos direktoriaus Marcelino Šikšnio mostą gatvės kariuonai ir tai Vilniaus lenkų visuomenei, kuri buvo aršiai pakilusi prieš Lietuvą.

Didžioji lenkų visuomenės dalis buvo nusigandusi ultimatumu Lietuvai. Mažai kas tikėjo, kad ultimatumas bus priimtas. Kai sankirtis baigėsi taip netikėtai, ir laimingai lenkams, pastarieji apsikabinavo lietuvių kaip brolius. Daug tokių lenkų kartojo tada: "Mums akmuo nuo širdies nusirito". Ne visi buvo pablūdę, kaip anuometė Lenkijos valdžia.

Girdžiu mano lenkiškųjų pokalbininkų kartotus pasakymus:

– Lietuva jokių būdu nebūtų priėmusi ultimatumo, jeigu ne Vokietijos ir Sov. Sąjungos spaudimas.

– Karas su Lietuva būtų sumaišęs kortas Hitleriui ir Staliniui, kurie jau buvo besusitariantys pasidalinti Europą.

– Lenkijai pradėjus karą su Lietuva, iš kitos pusės būtų puolusi Vokietija. Lietuvos užkariavimas ir jos pasidalijimas su didžiausiu Lenkijos priešu, didžiausiu Europos agresoriumi – žalinga politika.

– Jeigu J. Pilsudskis būtų gyvenęs, prie to jokių būdu nebūtų prieję.

– Buvo, praėjo.

Taip atsiliepia ne vienas lenkiškųjų pokalbininkų. Deja, dar nepraėjo. Vis dar puolama Lietuva, vis dar laikosi žaligovskinių, ultimatininkų dvasia. Bet vis dėlto negalima netikėti pokyčiais gerąja linkme.

MIRTIES PRANEŠIMAS

A. a. inž. BRONIUS ULOZAS

su šiuo pasauliu atsiskyrė 1997 m. balandžio 2 d. Velionies pageidavimu, kūnas sudegintas. Paliko žmoną STASE, dukterį KRISTINĄ ir sūnus – VIKTORĄ ir HENRIKĄ su šeimomis.
Šeima

Sunkios ligos pakirsta šį pasaulį paliko

A+A

STANISLAVA MILERIENĖ.

Nuoširdi užuojauta jos vyrui KAZIMIERUI, dukrelėms, broliui PETRUI, sesutei BRONISLAVAI ir jų šeimoms.

Kartu liūdime –

Aleksas ir Irena Kusinskiai, Florida

Brangiai žmonai, mamai, močiutei

A+A

STASEI MILERIENEI

atsiskyrus su šiuo pasauliu,

liūdesyje likusius vyrą KAZIMIERĄ, dukras – RAMONĄ ir DALIĄ, seseris BRONĖ ir seselę GERTRUDĄ, OFM, brolių PETRĄ bei visus kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

A. J. Gedrimai

L. E. Klevai

A+A

AUGUSTINUI KUOLUI

mirus,

žmonai MATILDAI, dukroms – dr. ANGELEI KAZLAUSKIENEI, dr. LIUDAI LEKNICKIENEI, broliui ALOYZUI KUOLUI ir jų šeimoms reiškiamo nuoširdžią užuojautą –

D. G. Sakai

R. A. Pacevičiai-Pace

**J. Pacevičienė*

P A D Ė K A

A+A

MYKOLAS KRIVICKAS

po trumpos ligos paliko šį pasaulį
1997 m. vasario 19 dieną.

Nuoširdžiai dėkoju klebonui J. Staškui už malda laidotuvių namuose ir palydėjimą į amžino poilsio vietą. Nuoširdžiai dėkoju karsto nešėjams, draugams ir pažįstamiems atvykusiems mane užjausti ir sustiprinti savo maldomis.

Dėkoju visiems už užrašytas Mišias ir gražias gėles, taip pat aukojusiems už maldas Toronto Evangelikų Bažnyčiai ir Liuteronų Išganytojų parapijai bei Oakvillės ponioms už skanias pyragus.

Ačiū J. Gurklienei ir visoms talkininkėms už skanias pietus. Dėkoju ir už vargonavimą bei gražų giedojimą Mišių metu. Nuoširdus ačiū visiems prisidėjusiems prie mano mylimo vyro paskutines žemiškos kelionės.

Liūdi –

žmona Olga ir seserys

A+A

ONA URNAVIČIENĖ,

brangi ir mylima mama, senelė ir prosenelė, ligos išvarginta, mirė 1997 m. kovo 22 d. ir buvo palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississauga, Ont.

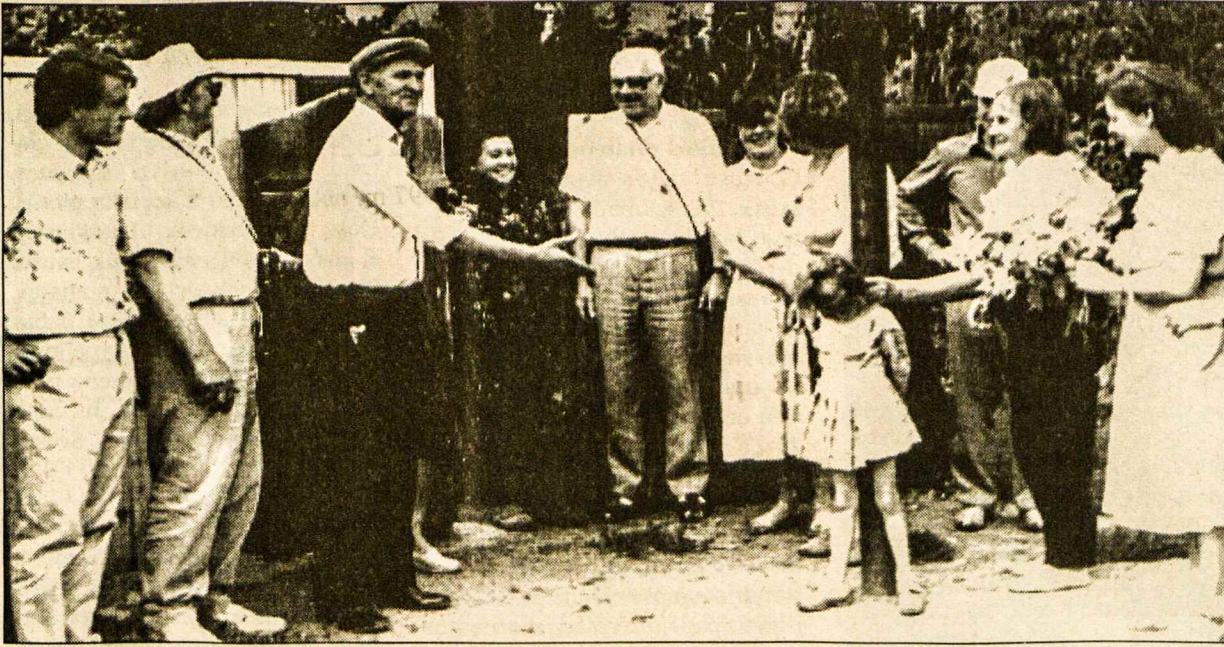
Dėkojame visiems, kurie mus guodė ir padėjo skausmo valandomis. Nuoširdus ačiū kun. V. Volertui už gražias maldas prie karsto koplyčioje, atlaikytas Mišias šventovėje ir paskutines maldas kapinėse.

Dėkojame giminėms ir draugams, atėjusiems atsi-sveikinti su Mamyte, atsiuntusiems gėles, užprašiusiems Mišias ir aukojusiems "Tėviškės žiburiams", "Kovai su vėžiu" draugijai ir "Vaiko tėviškės namams".

Nuoširdus ačiū visiems už pareikštas užuojautas spaudoje, raštu ir žodžiu; karsto nešėjams, D. Radtkienei už išpūdingas giesmes šventovėje, B. Stanulienai už pagamintą maistą ir draugėms už pyragų stalą.

Nuliūdus –

duktė Aldona su vyru Antanu ir visa šeima

1990 m. lietuvių ekspedicija Kazachijoje, 30 km. nuo Karagandos, Dolinkos gyvenvietėje aplankė buvusį politinį sovietų kalinį Stanislovą Šniaukštą (trečias iš kairės). Sovietų jis buvo nuteistas 10-čiai metų, kad pasipriešino jų armijoje lietuviams niekinusiam politrukiui. Dabar jis su šeima nutarė grįžti į Lietuvą
Nuotr. H. Paulausko

Iš tėviškės laišku

I
Nuoširdžiai dėkoju už taip ilgai lauktą laišką. Visko buvau prisigalvojusi, tačiau kiekvieną dieną meldžiau ir tikėjau, kad jūsų laiškas gausiu ir gavau vasario 11 d. Labai ačiū už tokį nuoširdų, gražų, idomų laišką ir tokią gerą prieduką, kuris man labai padeda visokeriopai.

Atrodo, taip seniai ruošėmės sutikti Kalėdas, Nauuosius metus, o štai jau ir vasario pabaiga. Netrukus jau pavasario šventės, Šv. Velykos. Taigi sveikinu Velykų progą, linkėdama kuo gražiausių prisiminimų, geros sveikatos, laimės ir Prisiėlimo džiaugsmo. Atviruką parinkau beveik į panašų į jūsų tėviškę. Prisiminimai paguodžia, padeda susikaupti ir nugalėti sunkumus.

Neparašiau anksčiau, nes gripas gerokai pakamavo. Net du kartu teko sirgti šią žiemą. Orai buvo labai permainingi, tai gal todėl. Sausio mėnesį, buvo dideli šalčiai, vasario 2 savaitės lijo, griūdė, kaip vasarą. Dabar aš jaučiuosi geriau. Jau šią savaitę dirbau, o sirgdama tai tik gulinėčiau ir vaistus ėmiau.

Gruodžio 17-ą Perlojos šventovėje buvo šv. Mišios už a.a. tėvelius, giminę Jūsų sesutę ir šeimos mirusius. Gruodžio 3 sukako 10 metų, kai nebėra mamos. Prisiminate ją iš viešėjimo pas tetelę ir iš susirašinėjimo jai grįžus namo, o dabar mano eilė su Jumis kalbėtis ir abiejų tėviškes prisiminti bent laiškuose.

Mamos 10-toms metinėms sukviečiau giesmininkus, kaip pas mus įprasta, kaimynus – iš viso apie 60 žmonių prie stalų. O šventovėje, Mišiose, buvo dar daugiau. Aš jau net baiminausi, kad bus visko per mažai, bet užteko. Žinoma, padėjo broliai, brolėnės, betgi didžiausias krūvis teko man. Dabar vis galvoju, kad mamytė neturėtų manęs barti – stengiausi viską padaryti taip, kaip ir ji būtų dariusi. Man atrodo Perlojoje gražiau meldžiamasi, o gal todėl, kad tai mano gimtinė. Man ten geriau patinka, lyg ir nuoširdžiau ten meldžiamasi, o čia tik 20 minučių ir po Mišių – trumpoka atrodo širdyje, gal kad ne tėviškėlė.

Vasario mėnesį buvo šv. Mišios už brolio sūnų ir brolėnės giminę Varėnos šventovėje. Varėnoje irgi patinka. Ir vėl gal todėl, kad taip sava, taip ir traukia į tenai. O čia gražu, gerai, arti, bet vis ne savas kraštas, nors ir netoli. Zina

II

Šiandien sekmadienis, jau kovo 2. Sėdžiu prie radijo, klausai laidos "Pavasario žiedas". Taip gražiai šneka visiems pažįstama moteris menininkė, dabar gyvenanti jau Lietuvoje. Ji kasdien kalbasi telefonu su Amerikoje likusiais. Sakė turinti dabar dvejus namus – Amerikoje ir Lietuvoje. Dažnai nuvažiuojanti artimųjų aplankyti. Gyveno, atrodo, darniai, gražiai.

O jai jau didokas amžius, daugiau nei tau ar man. Klausai tų gražių žodžių ir galvoju – tai laimingi žmonės! Šitokiam amžiuje gali pasakyti: "Aš visą gyvenimą buvau ir esu laiminga". Taip gražiai ji išsireiškė: "Gyveni žmogus iki penkiasdešimt metų, o vėliau kiekviena diena jau dovanota". Tai tiesa. Aš ir galvoju – o kada aš gyve-

nu? Tuos trumpus porą metų po vedybų, kol vis dar buvau labai naivi – iki kvailumo. O vėliau, kai pradėjau viską suprasti, pamaciau gyvenanti didžiausiame praradime, sielvarte.

Mudvi apie tai niekuomet nekalbėjome, kai aš viešėjau pas jus anais metais, bet tu mažai žinai apie ką aš dabar kalbu, nes žinojai ir tuomet, kaip klostėsi mano gyvenimas po mūsų anuometinių palaimingų kursančių ketvirtuko nuostabių metų drauge, kai sekmadieniais atsilankydavo jauni kariūnai, kai kaimynai Valius ir skautas Stasiukas mūsų duris berželiais apkašydavo Sekminėmis, kai gretimi studentai fotografuodavo kurią prancinčią... Paskui buvo proga pažinčiai, o pavasario žydėjimas Žemaičių g. slėnyje buvo toks žydintis mum ruošiant pamokas, kaip ir mūsų visų keturių tuometinės jaunystės svajonės ir viltys.

Taigi galvoju, kada aš gyvenau?

Tu man vis šnekėdavai apie tą mano didžiąją meilę jaunam kariūnui. Taip, tai buvo didžioji meilė, kol mylėjau savo svajonę. Betgi tu žinai apie tai ir kiek jai buvo skausmo vėliau. Šian-

dien gal jau nereikėtų apie tai kalbėti, bet ateina kartais nuotaika ir norisi išsikalbėti pačias slapčiausias mintis, prisiminimus ir daug iškentėtų nuoskaudų. O gal ir atgailas Gavėnios metu. Taigi "prisiminė bobulė jaunas dienas"... kas pasakytų.

Sakydavai, kai tavoji senelė jums pasakodavo savo jaunystę, visi juokdavotės, netikėdami, kad senelė buvo kada nors jauna. Atrodė, kad ji visuomet tokią buvo – senelė.

O po minėtos radijo programos dainavo labai jauna mirusi, puiki mūsų dainininkė. Tokia jaunystė, grožis, toks talentas! Nebėra, tik balsas likęs juostoje!

Pas mus jau baigėsi žiema, tikimės. Šiandien gana šilta. Pradėjo žydėti sniegosos, netrukus žydės hiacintai. Ši žiema praėjo gerai. Stipriai pašalo tik pradžioje, apie Kalėdas, o vėliau didelių šalčių nebuvo. Turėjau malkų, neblogą naujai įrengtą krosnį, kuri pradžioje rūko, bet sūnus sugebėjo pataisyti pats. Gerai dega ir gerai šildo, nebuvo pernelyg didelės žiemos baisumos. Ačiū, kad padėjote įsigyti, įtaisyti ir šiltai žiemoti. Birutė

Atbunda Lietuvos moterys

Airė žurnalistė ANNE JENNINGS, gyvenanti Vilniuje, dažnai rašo apie gyvenimą Lietuvoje. "The Baltic Times" 1997. II. 6-12 laidoje išspausdino jos straipsnį apie Lietuvos moteris. Čia pateikiami jos įspūdžiai

VYTAUTAS P. ZUBAS

Per šešis nepriklausomybės metus Lietuvos moterys išsivadavo iš sovietinio stiliaus lygiateisiškumo ir pradėjo kovą už moterų teises stipriai patriarchinėje visuomenėje. Nelygybei reiškiantis namie ir šeimoje, darbovietėje ir visuomenėje, reikia ne tik nugalėti daug kliūčių, bet ir visuomenę perauklėti.

"Ekonominė moterų būklė pablogėjo, o nusikaltimų prieš jas padaugėjo" – pranešė pernai tarptautinė institucija UNDP. Statistika rodo, kad per 9 pirmus 1996 m. mėnesius buvo nužudyta 340 moterų. Kita, anksčiau Lietuvoje nežinoma blogybė, yra baltųjų vergių prekyba. Ta pati statistika rodo, kad smurto veiksmai prieš moteris dažnėja: dabar jau viena iš penkių patiria smurtą namuose. "Moterys, sudarančios daugumą kaip pusę krašto gyventojų, neprileidžiamos daryti sprendimų, ir jų atlyginimai yra 40% žemesni už vyrų" sako UNDP.

"Pažįstamas, įprastinis požiūris į moterį, suformuotas patriarchinės visuomenės, sklinda per spaudą, radiją ir TV", sako Irena Litvinaitė. Pasak jos, programos, skirtos rūpintis moterų reikalais, iš tikrųjų "moterų gyvenimą riboja virtuve, kosmetika, madom ir vaikų auginimu". "Retai šiose programose sutiksi intelektualią, aktyvią, savarankišką moterį, pajėgiančią turėti tarnybą ir šeimą. Į tokias moteris dažnai žiūrima nepalankiai ar ironiškai.

Moterys aktyviai ieško kelių pakeisti savo dalį. "Dabar Lietuvoje yra daugiau kaip 40 organizacijų, o prieš nepriklausomybę buvo tik viena", sako Nilolė Steponkutė, Lithuanian Women's Society (LMS) pirmininkė. "Mūsų tikslas yra skleisti informaciją visais moteris liečiančiais reikalais, nuo gimimų kontrolės iki smurto šeimoje. Informacija sudaro jėgą".

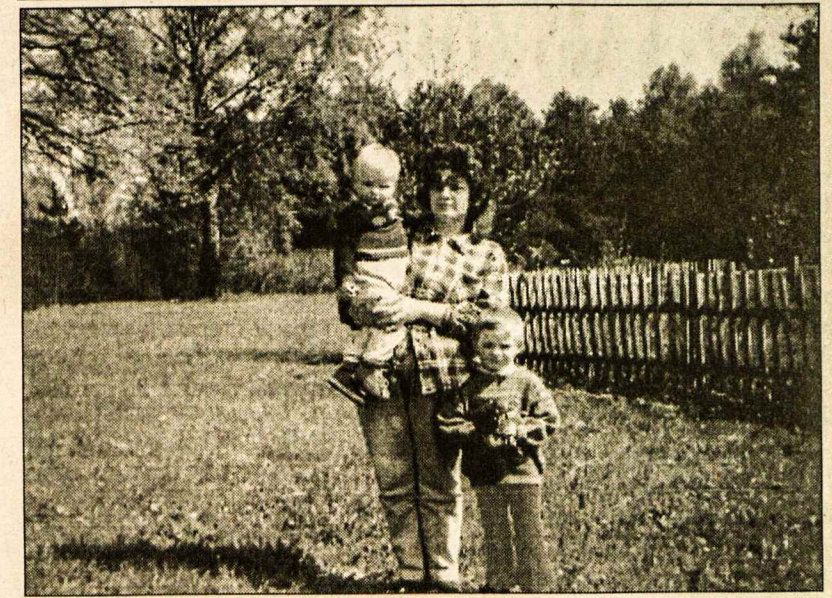
Išsteigta 1990 m., Lietuvių moterų sąjunga yra nevaldinė ir nepolitinė organizacija, Vilniuje išlaikanti moterų patarimų centrą. Pastarasis buvo atidarytas 1993 m. Didėjant neturtui dėl nedarbo ir šeimų irimo LMS pajuto, kad moterų mažai žino apie savo teises. Pasak Steponkutės, pirmom nepriklausomybės dienom visi, kas rėmė moterų teises ir vaikų globą, buvo įtariamieji esą komunistai arba kraštutiniai kairieji. "Vadinamasis tų laikų lietuvių moterų sąjūdis norėjo, kad moterys liktų namie. Populiarus šūkis buvo: Moterys, pasilikite namie su vaikais".

Šiandieną minėtasis centras bando apimti daugybę moteris liečiančių problemų. "Pagrindinė problema – nedarbas. Yra labai neturtingų vienišų motinų, auginančių vaikus", sako Steponkutė. Šiuo metu 60% bedarbių Lietuvoje yra moterys. LMS pirmininkė aiškina, kad nykstant vaikų darželiams ir nesiliaujančią diskriminacijai darbovietėse, išsidarbinimo galimybes moterims ir toliau ribojamos. "Lietuvos visuomenės nusistatymas, kad moters vieta yra namie, toliau riboja darbo rinką ir dažnai joms lieka tik tokie darbai, kurių vyrai nenori", sako UNDP.

Tik pernai buvo panaikinta Vilniaus universiteto praktika rezervuoti vietas vyrams studentams su žemesniais pažymiais. Žurnalistikos fakultete panaši sistema veikė iki 1994 m. Šiandieną švietimo sistema nebėgi moterų diskriminuoti, nes 1995 m. rugsėjo mėnesį seimas priėmė šiuo reikalu JT deklaraciją.

Steponkutė pastebi, esą lengva lietuves moteris įsijudinti. "Jos suprantą, kad reikia kovoti dėl lygių teisių, bet joms tenka tiek daug atsakomybės". Šalia darbo pasidalinimo šeimoje, grįžusi iš apmokamo darbo moteris turi atlikti ne tik visus namų darbus, bet ir pasirūpinti vaikų ar senelių globa. "Mūsų visuomenėje dar vis tebėra didelė siena tarp vyrų ir moterų", sako Steponkutė. "Pavyzdžiui, vyrui būtų gėda vystyklus plauti".

Prie viso to pridėjus didėjančią smurtą, prostituciją ir sunkias ekonomines sąlygas, moters gyvenimas niūriai atrodo. Tačiau Steponkutė optimistė: "Per šešerius metus mūsų moterys daug pasikeitė. Politinėje srityje visos be išimties partijos iškėlė moteris vyriausybėje". Dabartiniame seime yra 24 moterys, vietoje 10 buvusiam seime. "Mes pačios jau galime daryti sprendimus ir tuo būdu pasikeitimai ateis", sako Steponkutė.

Jau Lietuvoje, bet dar ne ūkininkai – GIEDRĖ PEČIULIENĖ su vaikais 1996 m.
Nuotr. E. Pečiulio

Gerumo tiltas per Atlantą

ANTANINA GARMUTĖ

Pavasaris. Žemė pabudo. Pirmieji vieversiai parnešė gerą žinią: į mano straipsnį "Tarp dangaus ir žemės" (apie Pečiulių šeimą, grįžusią Lietuvon iš Karaliaučiaus srities) pradėjo atsilipti žmonės. Pirmasis atsuntė jiems \$50 JAV inž. Jonas Vasy iš Bostono. O torontietė Albina Mašalaitienė man rašė: "Greičiau pristatyk jiems mano išsiųstą riešutinį sviestą".

Tad nedelsdama sėdau į Zapyškio kryptimi riedantį autobusą. Sieloje buvo šviesu. Maščiau, kad dabar tų jaunų žmonių gyvenimas pagerės. Ilgainiui Edmundas gal galės aparti kaimynų dirvas: tiek daug senukų laukia tos paslaugos, už kurią nereikės atsilyginti alkoholiu... Kaimas prasigėręs ir beviltiškai pasenęs. Taip reikalingi čia jauni žmonės! Bet ne visi pagėdautini. Kodėl?

Tarsi atspėdamos mano mintis, ant užpakalinės sėdynės dvi moterys pradeda pokalbį. Vyresnio amžiaus moteris sako: "Toji mūsų seniūnė pakėsti negali landsbergininkų. Visai klaido, koneveikia. Paštininkė kaimo senukus gąsdina, kad pensijos neatnės, jei už LDDP nebaluos..." Jaunesnioji aiškina: "Komunistai tegu nesitiki amžinai viešpataut. Aš tai jų nė kiek nebijau, nes Kaune dirbuli". Tokios nuotaikos kaime. Vis tas nelemtas komunistinis įšalas neištirpsta.

Pečiulių sodybėlėje tylu. Neloja net mažą kalytę Pliuskė, neseniai iš kažkur priklydusi. – Aš su gera žinia! – sakau įžengusi vidun. – Bet vaikai, kaip paprastai, nepuola pasitikti, o ir suaugusieji nusiminė. – Kas gi įvyko? – Pamatau aptvarstytą Edmundo ranką, užvertas Giedrės akis.

– Prieš dvi dienas... Zapyškyje, važiuojant, kai stabtelėjome, užpuolė plėšikai. Atimt mašiną bandė, – paaiškina Edmundas, – susigrūmiau, tai peiliu dešinę ranką perdūrė, delną. – Policijos nebuvo art? – Jie būna tik tada, kai pakelėse baudų "už greičio viršijimą".

Ata

JANINAI ADOMONIENEI Montrealyje mirus,

nuoširdžiai užjaučiame vyrą JONĄ ADOMONĮ, dukterį VIOLETĄ, sūnų GINTARĄ bei jų šeimas –
B. R. Niunevos
V. D. McMurdy

PADĖKA

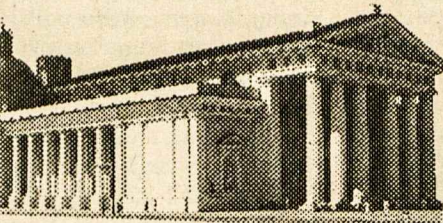
Mylimas tėvelis ir Irenos vyras
a. a. TOMAS SUNGAILA
mirė 1997 m. vasario 13 d.

Nuoširdžiai dėkoju Lietuvos kankinių parapijos kunigui Vytautui Volertui už atnašautas Mišias, maldas prie karsto, jautrius atsisveikinimo žodžius ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkoju karsto nešėjams, dainininkei, vargonininkei, šeimininkei J. Gurklienėi už gražiai paruoštus pusryčius. Dėkoju giminėms ir pažįstamiems už nuoširdžią pagalbą ir pyragų stalą, visiems draugams bei artimiesiems, atėjusiems atsisveikinti ir paguosti, užprašiusiems Mišias, atsiuntusiems gėlių ir aukojusiems vėžio fondui.

Žmona Irena, dukros – Julija ir Janina Sungailos

Don't you miss
Lithuania?

Fly from Toronto via Helsinki
to Vilnius, on the left bank of the
Neris river in Lithuania.

See the breathtaking Gothic
and Baroque architecture
which abounds everywhere here,
then enjoy the cafe society, the
quaint little shops and lively
nightlife. With a great rate like
this, why miss it? Call now.

FINNAIR

GATEWAY TO THE WORLD

Norvista

NON-STOP TORONTO - HELSINKI FLIGHTS OPERATE ON WEDNESDAYS AND SATURDAYS BETWEEN THE PERIOD OF MAY 17 AND SEPTEMBER 6, 1997. Finnair flights from Toronto with Air Canada connections from Montreal and Ottawa. PLEASE CALL US FOR YOUR COPY OF THE NORVISTA SUMMER BROCHURE! Finnair is a partner in Aeroplan! Some restrictions do apply. Applicable airport taxes not included. Children's fares available.

Contact your travel agent or call Norvista Tours at
416•222•0203 or 1•800•461•8651

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

LAISVOJE TĖVYNĖJE

GERIAUSIEJI BIRŽŲ KRAŠTE

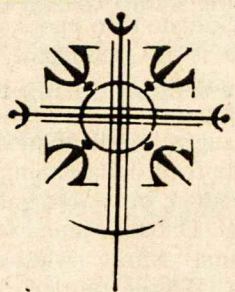
Geriausiomis ūkininkų šeimomis Biržų krašte iš 1996 m. konkurse dalyvavusių dvidešimt aštuonių buvo pripažintos trys. Pirmoji vieta teko Sandrai ir Romui Armonams Širvėnos seniūnijoje, antroji – Vilijai ir Vincui Vaitkevičiams Kvetkų kaime, trečioji – Anlei ir Aloyzui Visockams Kirdonių kaime.

VĖL SKRAIDYS „ANBO-41“

Brigados gen. Antanas Gustaitis, Lietuvos karo aviacijos vadas, lakūnas ir „ANBO“ lėktuvų konstruktorius, buvo suimtas baigiantis pirmajai sovietinei Lietuvos okupacijai ir 1941 m. sušaudytas Maskvoje. Jo šimtąjį gimtadienį ruošiamasi iškilmingai paminėti 1998 m. kovo 27 d. Iki to laiko norima atkurti ir atstatyti jo lėktuvą „ANBO-41“. Konstruktorius inž. Vytautas Štaraitis jau baigia ruošti išsamų jo lėktuvo brėžinių komplektą. „ANBO-41“ lėktuvą atkūrimui remia Kauno aviatoriai, Technologijos universiteto mokslininkai, JAV lietuvių bendruomenė. Jis bus atstatytas Kauno aviacijos gamykloje, jau pasirodusioje gaminti kai kurias detales. Planui įgyvendinti reikia tik pinigų. Pirmuosius 5.000 litų parūpino Lietuvos susisiekimo ministerija. Pasak Kauno aviacijos muziejaus vadovo Algirdo Gamziuko, šiai idėjai įgyvendinti reikės pusės milijono litų. „ANBO-41“ vėl galės skraidyti aviacijos šventėse, nors ir be paties Gustaitio, savo lėktuvais skelbusio drąsų ryžtą: „Antanas Nori Būti Ore“.

PERKELTAS ALEKSOTAN

BNS agentūros (Baltic News Service) pranešimu, kun. Ričardas Mikutavičius, buvęs Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) šventovės rektorius, Kauno arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus laikinai buvo perkeltas Vilkaviškio vyskupijon. Jos vyskupas Juozas Žemaitis kun. R. Mikutavičių priėmė rezidentu Kauno miestui priklausančio Aleksoto Šv. Kazimiero parapijoje, kuri yra priskirta Vilkaviškio vyskupijai. Jos klebonas Jonas Kavaliuskas pabrėžė, kad kun. R. Mikutavičius jo parapijon atvyko su rezidentu teisėmis, leidžiančiomis laikyti Mišias, saukti pamokslus ir teikti Sakramentus. Pasak paskyrimo raštą pasirašiusio Vilkaviškio vysk. J. Žemaičio, tai buvo geriausias sprendimas šiuo metu. Mat kun. R. Mikutavičius, Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) šventovėje rektorius pareigas perdavęs kariuomenės kapelionui mons. Alfonsui Svarinskui, atsisakė jam pasiūlytą vice-rektoriaus pareigų.

„Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda“

Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai

„Žmonės, kurie atjaučia kitus“

Sudbury Ontario

AIKŠTĖ ANT KARIŲ KAULŲ

Algirdas Garunkštis ir Kęstutis Pulokas „Lietuvos aidą“ skaitytojams primena uteniškių šiemet laukiančią sovietų sunaikintų I D. kare žuvusių vokiečių karių kapinių išniekinimo trisdešimtmetį. Tų prie Utenos buvusių karių kapinių dabartiniai uteniškiai jau neprisimena. Mat jas pakeitė Vilniaus ir Utenos kompartijos vadų nutarimu Utenoje įrengta aikštė. Pranešimo autoriai pasakoja: „Amžinoji vokiečių ir rusų karių ramybės vieta tapo skveru, kur dažnas tautietis vaikšto ir gurkšnoja alų, nežinodamas, kad po jo kojomis šimtai išniekintų karių palaikų. 1915 m. šioje vietoje buvo palaidoti 975 vokiečių kariai ir rusų karo belaisviai. Tarp vokiečių kareivių taip pat palaidoti keturi aukšto rango karininkai, iš jų du generolai. Šiems generolams buvo atskirai pastatyti du dideli gražūs cementiniai paminklai. Centrinis kapinių akcentas buvo aukštas obeliskas, jame iškalta užrašas vokiečių kalba: 'Amžina garbė žuvusiems Didžiajam kare'. Ardant obeliską buvo rastas 1914 m. laikraštis su žuvusių kareivių pavardėmis. Antrojo pasaulinio karo metu prie pat obelisko buvo palaidoti generolo P. Plechavičiaus Vietinės rinktinės kariai. Buvo pastatyti laikini paminklėliai – mediniai kryžiai...“

GĖDINGO DARBO UŽBAIGA

Senųjų I D. kare žuvusių vokiečių karių kapinių, aptvertų akmenine tvora, išniekinimas buvo pradėtas ir užbaigtas po II D. karo. Apie šį gėdingą darbą A. Garunkštis ir K. Pulokas „Lietuvos aidą“ skaitytojams rašo: „1944 m. vasarą okupaciniai kariuomenės sugrįžus į Uteną, rusų (sovietų – V. Kst.) kariai tučtuojau nugriovė paminklėlius vokiečių kapinėse, iškirto daug medžių. Kapinės sulgino, išardė koplyčią. Obeliskas liko ir stovėjo iki 1967 m. Vieną metų naktį buldozerių jis buvo barbariškai sudaužytas. Gyventojų teigimu, didieji antkapiniai paminklai buvo skaldomi vietoje, buvo išardyti ir išvežta akmenine tvora. Galimas daiktas, kad šie akmenys buvo panaudoti įrengiant Utenos kapines ir paminklą sovietiniams kariams. Rūpestingai vokiečių susodintos eglaitės buvo nukristos...“ Pranešėjai A. Garunkštis ir K. Pulokas, primindami šiemet artėjančią tų kapinių išniekinimo trisdešimtmečio sukaktį, netgi siūlo jas atkurti, talpon pasikvietus Vokiečių karių kapų draugiją. Tarpininku jau sutinka būti panevėžietis Jokūbas Atkočiūnas. Pilnas kapinių atkūrimas, deja, jau neįmanomas. Juk joms jau nebėra net ir ten palaidotų vokiečių karių kaulų. Gerai, kad buvusias sunaikintas kapines primena aikštėje pastatytas architekto A. Beresnevičiaus paminklinis ženklas, pašventintas 1995 m. lapkričio 28 d. Gal reikėtų atkurti ir kapinių obeliską su vokiečių užrašais ir prie jo kartu su vokiečiais rengti metinius šio sovietų barbarizmo minėjimus? V. Kst.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvų Namus)
Tel. 416 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Iš kairės: Tėvynės sąjungos Kanados skyriaus valdybos pirm. EUG. ČUPLINSKAS, Lietuvos seimo biudžeto ir finansų komiteto pirmininkė dr. ELVYRA KUNEVIČIENĖ, Hamiltono miesto meras ROBERT MORROW, Hamiltono ir Niagaros pusiasalio Tėvynės sąjungos valdybos pirm. PETRAS ŠIDLAUSKAS, apsilankę Hamiltono miesto mero raštinėje Kovo 11-osios metinių proga

Nuotr. R. Choromanskytės

Gydytoją Gailių išlydėjus

DR. ANTANAS PACEVIČIUS,
Toronto

Dr. Anzelmas Gailius gimė 1917 m. balandžio 5 d. Rusnėje, Lietuvoje. Jo tėvas Valentinas Gailius buvo liuteronų kunigas, gimnaziją baigęs Tilžėje, teologijos fakultetą Karaliaučiaus universitete, Klaipėdos krašto evangelikų Bendrijos administratorius.

Valentinas norėjo, kad jo sūnus sektų tėvo pavyzdžiu – taptų evangelikų kunigu. Sūnus betgi turėjo kitus planus. Pradžioje mokėsi Rusnėje. Klaipėdoje baigęs gimnaziją, įstojo į Karo mokyklą Kaune, kurią sėkmingai baigė kaip artilerijos karininkas.

1939 m. pradėjo studijas medicinos fakultete Karaliaučiaus universitete ir 1944 m. jį baigė. Pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, dirbo DP stovyklose gydytoju, kur aš su juo susipažinau.

1948 m. imigravo Kanadon. Atlikęs interno stažą ir išlaikęs egzaminus atidarė savo kabinėtą Vankuvery. Ten gyvendamas vedė, turėjo du sūnus. Šeimoje gyvenimas betgi pasidarė komplikotas ir baigėsi skyrybomis.

Dr. A. Gailius nutarė keliauti po pasaulį. Aplankė Afriką, Australiją, Pacifiko salas, Pietų ir Šiaurės Ameriką. Pagaliau atvyko į Torontą ir ilgesnį laiką pas mus gyveno, kol galutinai apsisprendė atidaryti kabinėtą Hamiltone.

Ten gyvendamas susipažino su jauna našle Aldona Babeckiene, turinčia tris mažus vaikus. Vėl sukūrė šeimą.

Dr. A. Gailiaus dėdė Albinas buvo nepriklausomos Lietuvos savanoris. Nuo 1923 iki 1938 m. buvo Antrojo artilerijos pulko vadas. Kurį laiką buvo Klaipėdos krašto gubernatūros referentas. 1941 m. Gestapo buvo suimtas už lietuvių teisių gynimą. 1942 m. rugpjūčio 18 d. mirė koncentracijos lagery. Su-

Dr. A. GAILIUS,
gimęs Lietuvoje 1917 m., miręs
Kanadoje 1997 m.

degintas Dachau krematoriume.

Kitas dėdė Viktoras baigė teisės mokslus Berlyne. 1923 m. sudarė antrąją Klaipėdos krašto direktoriją. 1938-1939 m. Klaipėdos krašto gubernatorius. 1941 m. tremtyje su M. Šlažu išleido vokiškai lietuviška žodyną. Nuo 1946 m. dirbo VLIKE.

Dr. A. Gailius sunkiai išgyveno Lietuvos pavergimą, bet stipriai tikėjo, kad vieną dieną tėvynė vėl bus laisva. Planavo aplankyti gimtinę, bet liga sutrukdė jo svajones.

Priklausė Hamiltono lietuvių bendruomenei, Kanados lietuvių gydytojų draugijai ir Kanados lietuvių fondui.

Ilgai išbuvęs ligoninėje, 1997 m. vasario 23 d. dr. A. Gailius baigė savo žemės kelią.

Atsisveikinimas įvyko koplyčioje, Hamiltone. Jautriu žodžiu su velioniu atsisveikino jo posūnis dr. Petras Babeckas ir podukra Sandra Raudys. Klaidietis Martynas Milkeraitis sugiedojo savo artimiausiam draugui jo mėgstamiausią giesmę. Velionis palaidotas Hamiltone, White Chapel Memorial Gardens kapinėse.

Lai būna Tau lengva svetin-ga Kanados žemė! Ilsėkis ramybėje!

Lietuvių katalikų moterų sąjungos 36 kuopos narės Klivlande, Verbų sekmadienio Mišiose dalyvauja organizuoti. Po Mišių bendri pusryčiai su svečiais. Iš k.: V. GELAZIUS, E. NAINIENĖ, kun. G. KIJASKAS, SJ, S. SANKALAITĖ, S. IDZELIENĖ ir kitos

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKU EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILUS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Hamilton, Ont.

A. a. JUOZO BAJORAITČIO atminimui \$25 aukėjo P. Kareckas.

A. a. JULIAUS MAČIUKO atminimui „Tėvynės sąjungai“ aukėjo: \$20 – V. P. Šidlauskas, M. L. Paška, A. Stanevičiai, H. A. Liaukai.

A. a. STASEI MILERIENEI mirus, užjaušdami vyrą, dukteris ir visus gimines, Irena ir Povilas Girniai „Tremtinių grįžimo fondui“ aukėjo \$20. Nuširdžiai dėkoja –

KLK moterų dr-jos centro valdyba

A. a. STASĖS MILERIENĖS atminimui „Tėvynės sąjungai“ aukėjo: \$50 – K. Mileris; \$40 – V. A. Gedris; \$30 – V. A. Stanevičiai; \$20 – M. L. Paška, V. P. Šidlauskas, S. Jankauskienė.

A. a. STASĖS PYRAGIENĖS atminimui \$10 aukėjo D. Žemaitienė.

A. a. MARYTĖS MICKEVIČIENĖS atminimui \$10 aukėjo A. S. Urbanavičiai.

Mirusiųjų artimuosius užjaučiam ir už aukas dėkojam.

PLV k-tas

Wasaga Beach, Ont.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS šios apylinkės susirinkimas šaukiamas balandžio 23 d. (trečiadienį), 2 v.p.p. mažojoje Mišijos salėje (52 gatvė). Susirinkimo tikslas – išrinkti apylinkės valdybą.

J. Mažeika,
KLK igaliojinis

St. Catharines, Ont.

MŪSŲ BENDRUOMENĖS karių-veteranų organizacija nutarė ir toliau tęsti savo veiklą. Gavo iš Lietuvos karininkų padėkos raštą už ilgą gerą veiklą ir pažadą nusiųsti karininko A. Juozapavičiaus, žuvusio ant Alytaus tilto, urną su juo jo kapo paimtu žemės žiupsneliu, kuri buvo globojama mūsų ramovėnų kartu su jų puikia kariška vėliava. Šia proga nerekėtų pamiršti organizacijos steigėjo ir ligšiolinio pirmininko, didelio Lietuvos patrioto, Juozo Vyšniausko. Kor.

Tillsonburg, Ont.

A. a. MARYTEI GREIFENBERGIENEI mirus, užjaušdami jos dukras Eriką ir Edną, seserį E. Gudinskienę, jos sūnų Joną bei gimines „Tremtinių grįžimo fondui“ aukėjo: \$20 – E. G. Rugieniai, A. K. Ratavičiai, E. J. Mačiuliai, L. Y. Vitai; \$15 – O. Čaikienė; \$10 – A. B. Stonkai, D. Bartulienė, V. Jakubickienė. Iš viso \$125. Nuširdžiai dėkoja –

KLK moterų dr-jos centro valdyba

Delhi – Tillsonburg, Ont.

Pagerbiami a.a. šaulė Marytė Mickevičienė, mirusią 1997 m. kovo 28 d., jos atminimui aukėjo: Tremtinių grįžimo fondui: \$20 – B. Lukošienė, E. G. Rugieniai, L. J. Vitai, J. Mačiuliai; \$15 – A. Aleliūnienė, T. P. Pargauskai; \$10 – J. Jurenas, J. Jocas, A. K. Ratavičiai, R. Beržienė, N. Ivanauksienė. (Iš viso \$160). Vaiko tėviškės namams: \$20 – A. Klemienė, E. J. Gudinskai; \$15 – L. Gurklienė, E. Rasokienė. (Iš viso \$70). „Tėviškės žiburiams“: \$10 – J. Jurenas, V. Vyta; \$5 – J. P. Pargauskai. (Iš viso \$25).

Nuširdi padėka aukotojams.

J. Vitas

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Metinis filatelistų draugijos „Lietuva“ susirinkimas Čikagoje sausio 26, sekmadienį, įvyko vienoje Jaunimo centro klasėje. Valdybos pirm. Jonas Variakojis pirmausia paprašė dalyvius atstoti ir susikaupimo minute pagerbti nuo rugpjūčio 4 d. mirusius keturis draugijos narius. Pagrindinis visų dėmesys teko 1996 m. spalio 25-27 d.d. filatelistų draugijos „Lietuva“ surengtai dvidešimt šeštajai filatelijos ir numizmatikos parodai Balzako lietuvių kultūros muziejuje. Rodiniai buvo išstatyti naujuose rėmuose, kuriuos įsigyti padėjo trylikla mecenatų. Paroda buvo paminėta „Lietuvos“ draugijos penkiasdešimtmečio veiklos sukaktį 1996 m. rudėnį. Jai paminėti buvo išleisti sidabriniai ir bronziniai medaliai. „Lietuvos“ valdybon buvo perrinkti ligšioliniai jos nariai. Susirinkimas buvo baigtas vaišėmis, kurias dalyviams paruošė J. Variakojienė ir Pr. Masilionienė.

Čikagietė advokatė Regina Narušienė, JAV LB krašto valdybos pirmininkė, vadovavo šios organizacijos komisijai, kuri lankėsi Vilniuje ir turėjo pokalbį su Lietuvos seimo atstovais. Juose buvo nagrinėjamos abipus Atlanto gyvenančių lietuvių bendradarbiavimo problemos. Savo nuotakas ji atskleidė pasikalbėjime su „Lietuvos ryto“ korespondente Violeta Gaizauskaite. Esą jai buvo skaudu, kad amerikiečiai, su kuriais tenka bendradarbiauti, ją laiko lietuve, o Lietuvio į ją žiūrima kaip į amerikietę.

Brazilija

Sao Paulo lietuviai džiaugiasi gražia dviguba švente „Lituanikos“ stovyklavietėje kovo 9, sekmadienį. Mat jį buvo susieta su Kovo vienuolikąja ir baigtą statyti poilsio namų pašventinimu stovyklavietėje. Dvigubon šventės iš Sao Paulo atvažiavo net trys pilni autobusai lietuvių. Nemažai jų iš ten ir iš aplinkinių atvyko trims dešimtims lengvųjų automobilių. Mišias koncelebravo kun. Juozas Šeškevičius ir kun. Petras Rukšys, SDB. Pamokslė kun. J. Šeškevičius kalbėjo apie skaudžius Sausio tryliktosios įvykius Vilniuje prie televizijos bokšto, kur beginklių lietuvių gyvybės aukomis buvo apginta prisikeliančios Lietuvos nepriklausomybė. Kun. P. Rukšys, SDB, pamokslą papildė pastabomis apie Šv. Juozapo parapijos klebono kun. J. Šeškevičiaus išėjimą pensijon bei atliktų darbų sukaštis.

Jo pastagų dėka buvo pastatyti poilsio namai lietuvių įsigytoj „Lituanikos“ stovyklavietėje. Juos pašventino kun. P. Rukšys, SDB. Tada buvo atlikti trys kaspinai prie trejų durų į poilsio namus. Pirmąjį kaspiną atrišo poilsio namų gyventojas Vera Petrokienė ir didelis kun. J. Šeškevičiaus talkininkas Gastao Fraguas, antrąjį kaspiną – tų namų planuotojas Norbertas Micelis ir ižd. Vincas Banys, trečiąjį kaspiną – Brazilijos LB valdybos pirm. Vera Tatarūnienė ir naujasis Šv. Kazimiero parapijos lietuviškosios da-

lies klebonas kun. Petras Rukšys, SDB. Po šių iškilnių šventės dalyvių laukė lietuviški šaltienos, kugelio, agurkų ir kopūstų pietūs. Deja, juos gavo tik užsisakiusieji iš anksto. Mat niekas tiek gausių šventės dalyvių nebuvo numatęs. „Lituanikos“ stovyklavietė dabar turės ir savo lietuvių kapelioną, nes „Lituanikoj“ apsigyveno pensijon išėjęs ilgametis Šv. Juozapo parapijos klebonas kun. J. Šeškevičius.

Britanija

Lietuvos ambasada Londone kovo 8 d. sukvietė pokalbiui Britanijoje studijuojančius ar ten studijas gilinančius lietuvius jaunuosius. Ambasadon atvyko tik apie 60. Pasak Ilonos Petrikienės pranešimo „Lietuvos ryte“, jų turėjo būti gerokai daugiau. Atvykusiųjų laukė klausimas anketoje, kaip jie galėtų prisidėti prie Britanijos visuomenės supažindinimo su Lietuva ir jos palankinimo įvaizdžio suformavimo? Šiam klausimui, atrodo, turėjo įtakos IV televizijos kanalo žinių laidoje rodytas reportažas apie Lietuvą su vaizdais iš Kariotiškio sąvartyno ir prabangaus „Geležinio vilko“ restorano. Esą juo buvo sudarytas įspūdis, kad Lietuvoje dabar jau yra savieji „laimėtojai“ ir taipgi savi „pralaimėjusieji“.

Australija

Tarptautinėje Melburno parodoje dalyvavo keturios Lietuvos firmos – „Audėjas“, „Juodupės Nemunas“, „Utenos trikotažas“ ir Lietuvos tekstilės institutas. Šios firmos parodon išsijungė su savo gaminiais. Melburno parodon atvyko net vienuolika šių ir kitų Lietuvos įmonių vadovų bei atstovų.

Jonas Eismontas, gimęs Kaune 1924 m. sausio 6 d., pasižymėjęs sportinėje veikloje, mirė Sidnyje ir buvo palaidotas 1996 m. gruodžio 28 d. Rookwoodo kapinių lietuviškame skyriuje.

Lietuvis kun. Juozas Petrauskas, kunigų įšventintas 1955 m. liepos 24 d. Melburne, dirbantis klebonu įvairiose Melburno arkivyskupijos australų parapijose, atšventė deimantinę amžiaus sukaktį. Po prel. Pr. Vasario mirties jis porą metų yra dirbęs ir Melburno lietuvių parapijoje. Sukakties proga jį „Tėviškės aiduose“ pasveikino kun. dr. Pr. Daukšys ir Melburno lietuvių parapijos taryba.

V. Kst.

Century 21

OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduoant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į:

Angele Šalvaitytė, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovė.

J. mieliai jums patarnaus.

Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640

namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

“TALKA” LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dien.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%	Asmeninės nuo10.75%
santaukas2.25%	nekln. turto 1 m.6.50%
kasd. pal. taupymo sąsk.1.50%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius2.50%	Nemokami čekių sąskaltų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaukų dydį iki \$2,000. Be to, narių santaukos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius2.75%	
1 m. term. indėlius3.00%	
2 m. term. indėlius3.75%	
3 m. term. indėlius4.50%	
4 m. term. indėlius4.75%	
5 m. term. indėlius5.25%	
RRSP ir RRIF3 (Variable)2.50%	
1 m. ind.3.00%	
2 m. ind.3.75%	
3 m. ind.4.50%	
4 m. ind.4.75%	
5 m. ind.5.25%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELE INTERAC KORTELE

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

siunčia siuntinius ir pinigus į Lietuvą:

- \$8 kub. pėda, priimame bet kokias dėzes.
- \$18 pristatymas iki 50 kg į vieną adresą.
- Atsiųsvelgiant į Lietuvos muitinės įstatymus, vienam asmeniui be maito galima siųsti tik 31.5 kg.
- Kad būtų geriau visiems, pageidaujame, kad dėžės nebūtų sunkesnės kaip 20 kg.
- Iš toliau siųsti U.P.S.
- Siunčiant dolerius iki \$2,000 – 4%, plius pristatymas.
- Siunčiant daugiau kaip \$2,000 – 3%, plius pristatymas.
- Kanados dolerių pristatymas – \$15 (kan.), Amerikos dol. – \$12 (amer.).

Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiaitel. 514 366 8259
Hamiltono apylinkėje – Bernardas ir Danutė Mačiaitel. 905 632-4558
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Ušvaltaitel. 519 773-8007

Dėl pinigų siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, ar dėl platesnių informacijų prašom rašyti ar skambinti Vytui ar Genėi Kairiams, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 5A6

Tel. 905 643-3334

Kai Hitleris okupavo Klaipėdą

Buvę Klaipėdos krašto vokiečiai, gyvenantys Vokietijoje, prisimena Klaipėdos okupaciją, šešiolikos metų "lietuvišką vergiją"

KAZYS BARONAS, Vokietija

Lietuvos vokiečių mažuma ir išeivijoje yra ištikima Lietuvos valstybei, prisimena tik iš gerosios pusės gyvenimą mūsų tėvynėje.

Priešingai elgiasi dauguma buvusių Klaipėdos krašto vokiečių. Po 50 metų išeivijoje jie savo gyvenimą Lietuvos valstybėje ir toliau vadina vergove svetimose ("Herrschaft") valdžioje, labai dažnai savo neapykantą išlieja, ir niekindami mūsų valstybę ir tautą Rytprūsijų vokiečių savitraštyje "Das Ostpreussenblatt".

Tokia proga atsirado Klaipėdos krašto okupacijos sukakties proga. Laikraštis išspausdino Lüneburge gyvenančio skaitytojo Ericho Kussau atsiminimus iš 1939 m. kovo 22-23 d. d. įvykių. Autorius savo atsiminimus pradeda džiaugsmingais žodžiais, nes po 16-kos metų "svetimoje valdžioje" klaipėdiečiai išgyveno džiaugsmo dienas.

Pirmi pasikeitimai Klaipėdos krašte esą įvyko jau 1938 m. lapkričio 1 d., panaikinus Lietuvos vyriausybės karo stovį. Tuoj pat buvo atstatytas 1923 m. Kaizerio Vilhelmo I paminklas, vakarais buvo rengiamos eitynės su žibintais, įvairių organizacijų žygiuotės, puošiant namus Klaipėdos krašto vėliavomis.

Kaip ir kiekvieną dieną, taip ir kovo 22 d. E. Kussau žygiavęs į celiuliozės įmonę. Stai ga moteris atidarė langą ir sušuko: "Pone direktoriau, mes vokiečiai!" Šis pranešimas buvo paskleistas radijo žiniuose. Vis daugiau ir daugiau atsidarė langų, o gyventojai, iškėlę vėliavas, skandavo: "Galų gale vėl esame vokiečiai!" Mat beveik visi klaipėdiečiai iki 1918 m. gyveno kaizerio valdžioje.

Mieste gyvas judėjimas, jūra Klaipėdos vėliavų, grupuotės dainuojančių darbininkų. Jie visi paliko savo užmiesčio darbovietes, laukdami vokiečių karių. Pats E. Kussau pasuko keliu, vedančiu į Tilžę, pamatęs ūkininkų vežimus. Jie visi būvę prikrauti lagaminų, maišų. Važiavo į Laugalių pusę prie Lietuvos sienos.

Plačiai buvo kalbama, kad A. Hitleris kalbės iš miesto teatro balkono. Minios žmonių laukė jo prie teatro, o tvarkai vadovavo klaipėdiškių SA daliniai. ("Sturm Abteilung", Vokietijos nacionalsocialistų partijos ginkluotųjų smogiamųjų daliinių vardas).

Pirmiausia pasirodė desantinės karo jūreivių rikiuotės, džiaugsmingai pasveikintos žmonių minios, o virš namų jau plėvė savo su "hakenkroicais" vėliavos, skraidant vokiečių karo lėktuvams. Nusivylimas, nes Fiureris važiuos į teatrą per "Boersenbruecke", greičiausia iš uosto Liuzos g-vė. Taip, Hitleris važiuo atidengtame automobilyje, kairę ranką laikydamas ant jo lango, dešinę sveikindamas minią.

Autorius rašo, kad į Klaipėdos uostą buvo įplaukę kariniai laivai, demonstruodami kartu

su jūrininkais Vokietijos galybę. Kitą dieną karių beveik nesimatė. Juos pakeitė rudmarškiniai NS tarnautojai, užplūdę tekstilės krautuvės. Didžiausia paklausa anglų medžiagų, kurių greitai pritrūko.

Savo atsiminimus "Herr Doktor" baigia tokiais žodžiais: "Yra tikra, kad daugumas Klaipėdos vokiečių ir lietuvių tautybės gyventojų po 16 metų nebuvo pasiilę svetimos lietuviškos vyriausybės".

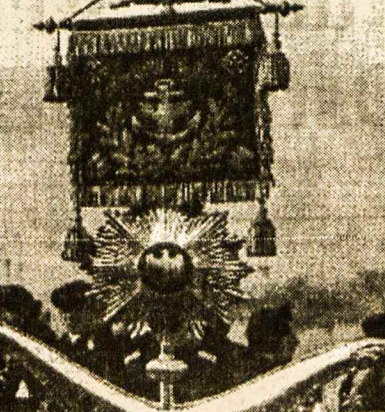
Š. m. rugsėjo 6-7 d. d. mano artimame Mannheimo mieste šaukiamas Klaipėdos krašto vokiečių suvažiavimas. Esu tikras, kad ir šiomet bus rodomas Klaipėdos krašto vokiškumas (vieną kartą buvau suvažiavime), bus padėtas vainikas prie simbolinio Klaipėdos paminklo. Šeštadienio programa bus baigta pobūviu, o sekmadienis – iškilminga akademija. Mannheim'as 1915 m. pirmas ištiesė pagalbos ranką nuo kazokų nukentėjusiam Klaipėdos miestui, sujungęs jį draugystės ryšiais. Po Antrojo pasaulinio karo Mannheim'as priėmė per 5000 Klaipėdos vokiečių šeimų, tad skaitant to miesto dienraštį, mirties ir užuojautų puslapiuose matyti su nukirstom galūnėm lietuviškos pavardės. Jos randamos taip pat savitraštyje "Das Ostpreussenblatt". Štai tik kovo mėn. 18 d. laidoje radau tokias mirusiųjų Klaipėdos "vokiečių" pavardes: Rudi Balsys, Mina Šatulat, Hanna Miksius. Kilusiems iš Klaipėdos, šilutės ir Pagėgių vadovauja pirm. Evald Rugulis, reikalų vedėjas visam Klaipėdos kraštui Uve Jurgštis, Tilžės – Horst Martineit. Vokietijos televizijos bendradarbių tarpe yra Leliškis, Simonait, Berlyno "Hertha" futbolo klubo pirm. pareigas eina Zemaitat, o žaidėjų tarpe minimi Brasas, Jurgelait, Didžiūvait. Vokiečiai patys prisipažįsta, kad jų gyslose teka apie 15% slaviško (lenkiško, čekiško, slovakiško) kraujo. Tad, mes galime taip pat drąsiai tvirtinti, kad apie 4% vokiečių tautybės gyventojų yra lietuvių kilmės.

Lietuvos vardas kovo mėn. trečią savaitę buvo linksniuojamas kriminaliniuose spaudos aprašymuose, nurodant Lietuvą gimusį 29 m. vokiečių. Jo "darbas" buvo vilioti 18-30 m. moteris iš Rytų Europos pelningiems ir lengviems darbams Vokietijoje. Atvykus joms į Vokietiją, Lietuvos vokiečiai su kazachstanietėmis žmona atimdavo pasus, mušdavo jas, priversdami atvežtas moteris "darbui"... viešose namuose. Savadautojas priklausęs tarptautinei gaujai su centru Frankfurte. Prieš pusmetį buvo minimos ir lietuvaitės. Joms taip pat buvo prizuodėti darbai valgyklose, kavinėse, tačiau atvykusios buvo priverstos dirbti "seniausioje pasaulyje moterų profesijoje" Mannheimo mieste.

Lietuvos vardas kovo mėn. trečią savaitę buvo linksniuojamas kriminaliniuose spaudos aprašymuose, nurodant Lietuvą gimusį 29 m. vokiečių. Jo "darbas" buvo vilioti 18-30 m. moteris iš Rytų Europos pelningiems ir lengviems darbams Vokietijoje. Atvykus joms į Vokietiją, Lietuvos vokiečiai su kazachstanietėmis žmona atimdavo pasus, mušdavo jas, priversdami atvežtas moteris "darbui"... viešose namuose. Savadautojas priklausęs tarptautinei gaujai su centru Frankfurte. Prieš pusmetį buvo minimos ir lietuvaitės. Joms taip pat buvo prizuodėti darbai valgyklose, kavinėse, tačiau atvykusios buvo priverstos dirbti "seniausioje pasaulyje moterų profesijoje" Mannheimo mieste.

Lietuvos vardas kovo mėn. trečią savaitę buvo linksniuojamas kriminaliniuose spaudos aprašymuose, nurodant Lietuvą gimusį 29 m. vokiečių. Jo "darbas" buvo vilioti 18-30 m. moteris iš Rytų Europos pelningiems ir lengviems darbams Vokietijoje. Atvykus joms į Vokietiją, Lietuvos vokiečiai su kazachstanietėmis žmona atimdavo pasus, mušdavo jas, priversdami atvežtas moteris "darbui"... viešose namuose. Savadautojas priklausęs tarptautinei gaujai su centru Frankfurte. Prieš pusmetį buvo minimos ir lietuvaitės. Joms taip pat buvo prizuodėti darbai valgyklose, kavinėse, tačiau atvykusios buvo priverstos dirbti "seniausioje pasaulyje moterų profesijoje" Mannheimo mieste.

Lietuvos vardas kovo mėn. trečią savaitę buvo linksniuojamas kriminaliniuose spaudos aprašymuose, nurodant Lietuvą gimusį 29 m. vokiečių. Jo "darbas" buvo vilioti 18-30 m. moteris iš Rytų Europos pelningiems ir lengviems darbams Vokietijoje. Atvykus joms į Vokietiją, Lietuvos vokiečiai su kazachstanietėmis žmona atimdavo pasus, mušdavo jas, priversdami atvežtas moteris "darbui"... viešose namuose. Savadautojas priklausęs tarptautinei gaujai su centru Frankfurte. Prieš pusmetį buvo minimos ir lietuvaitės. Joms taip pat buvo prizuodėti darbai valgyklose, kavinėse, tačiau atvykusios buvo priverstos dirbti "seniausioje pasaulyje moterų profesijoje" Mannheimo mieste.

Klaipėdos okupacijos vaizdai iš 1939 metų dabartiniame buvusių Klaipėdos vokiečių savitraštyje "Das Ostpreussenblatt". Viršuje – Vokietijos kariniai daliniai, kaizerio paminklas; žemiau – nuimami lietuviški gatvių pavadinimai, žygiuoja okupaciniai jūreivių daliniai

Su svečiais "Tėviškės žiburių" redakcijoje. Iš k.: redaktorius Česlovas Senkevičius, dr. Albina Prunskienė, Dalia Augūnienė, Irena Lukoševičienė, Algis Augūnas

Laimingi rėmėjai, laimingi ir našlaičiai

Į "TŽ" redakcijos klausimus atsako labdaros darbuotoja čikagiškė dr. ALBINA PRUNSKIENĖ, našlaičių globos fondo steigėja ir ilgametė jo vadovė

– Buvote Našlaičių globos komiteto Čikagoje steigėja. Kaip kilo sumanymas tokį komitetą steigti?

– Iš pradžių pati viena ir per patikimus žmones, jų tarpe Jadvygą Bieliauskienę, dr. Puzinauską, šelpiau paliegusius Sibiro tremtinius; vėliau – prie parlamento sužeistuosius, beglobius senelius ir vaikus.

1991 m. važinėdama po Lietuvą pamačiau dideliame varge ir skurde išblyksusiais veideliais, liūdnomis išgaistingomis be vilties akelėmis vaikus-našlaičius. O buvo jų visur ir visokių. Tikrų našlaičių ir "tėvų pragerių" vaikų. Pastarieji buvo nelaimingiesni, nes jų tėvai – alkoholikai, narkomanai, bastūnai; daugumai jų atimtos tėvystės teisės.

Išgirdau šiurpių dalykų: vaikais (mažiukai) buvo rasti turgiavietėse, šiukšlių dėžėse, prištirti rūsiuose su žiurkių nugriaužtais piršteliais, pusiau gyvi arba pagimdyti ir liginėse palikti Dievo valiai. Tai vaikai daugiausia tų, kurie dar ne taip seniai puošėsi raudonais kaklaraiščiais, kuriems nieko nėra šventas.

Daug nuskriaustųjų augo valstybinėse institucijose su skirstytai ne pagal giminybę, bet pagal amžių. Todėl broliai ir seserys atsisrindavo atskirose vietose, vėliau vieni apie kitus nieko nežinodami. Materialiai jie gal buvo ir gerai aprūpinti, bet retai kas kreipė dėmesį į jų dvasinius ir moralinius poreikius. Augo jie be meilės, be motiniškos šilumos, o sulaukę 18 metų, išeidami iš valdiškos namų, ne-mokėjo savarankiškai gyventi – nebuvo tam paruošti.

Pamačiau senelius iš savo menkutės pensijos auginančius vaikaičius, giminių ar gailestingų žmonių priglaustus našlaitėlius. Visur jautėsi skurdas, neviltis. Kreipdamiesi į valdžios organus, atsitrenkdavo į storą abejingumo ir biurokratijos sieną. Daug vaikų nelankė mokyklų – vieni dėl skurdo, neturėdami kuo apsirengti; kitų tė-

mai nesuvokė, kad reikia vaikams siųsti mokyklon.

Kilo noras steigti pastovų vienatę našlaičiams remti. Pasitariau su draugais, giminėmis. Visi pritarė, net ir aukas davė. Jau 1991 m. gale Čikagoje besilankančiai Gražina Landsbergienei Vanda Prunskienė įteikė nemažą auką našlaičių šalpai. 1992 m. nuvežiau daugiau aukų. Susitikusios su Gražina Landsbergiene nutarėm įsteigti Našlaičių fondą, kurį pavadinom "Landsbergio našlaičių fondu".

Pradžioje geri patarimai buvo gauti iš tuometinio "Lietuvos vaikų fondo" pirmininko Juozo Nekrošiaus. Supratęs netinkamą vaikų auginimą valstybinėse institucijose, jis pats jau buvo pradėjęs glausiti vaikus šeimose, kurti našlaičių šeimynas.

Surinkti žinioms apie našlaičius pasinaudojom anketomis, gautomis iš Richmond, Virginia, "Christian Children Fund". Gražina Landsbergienė rinko našlaičius Lietuvoje, o mes su Vanda Prunskiene jiems rėmėjus Amerikoje. 1993 m. jau rėmėme 65 našlaičius. Pradėjom dirbti Amerikoje labai populiarios "Foster a Child" programos pavyzdžiu, vaiko išlaikymui prašydamos 100-120 dol. metams.

Labai sunki buvo pradžia. Mes įpratę tvarkytis vienai, Lietuvoje kitaip. Be to, vienai reikėjo aukas rinkti, už jas dėkoti, į Lietuvą persiųsti, visą apyskaitą vesti ir rėmėjams apie jų vaikus pateikti žinias. Pradėjau ieškoti daugiau darbuotojų ir neapsakomai nudžiugau, kai Lietuvį bendruomenės soc. reikalų tarybos pirm. Birutė Jasaitienė pasiūlė prisijungti prie soc. reikalų tarybos ir pati nuosirdžiai į darbą įsijungė. 1993 m. birželio mėn. susirinko nemažas būrelis norinčių padėti. Tai buvo: M. Remienė, A. Šmulskienė, B. Bažienė, A. Kaminskienė, dr. A. Ringus; vėliau prisijungė: I. Kazlauskienė, J.J. Krečdziai, L.A. Stepaičiai, dr. A. Domanskienė, dr. V. Tumasnienė, Jean Door, R. Smolinskai, T. Landsbergienė.

Pradžioje vadinomės "Landsbergio našlaičių fondas", bet vėliau, kad žmonės mūsų nepainiotų su Lietuvoje esančiu "Landsbergio vaikų fondu" pakeitėm vardą į "Lietuvos našlaičių globos komitetas". Skulptorius R. Mozoliauskas sukūrė mums gražią emblemą: tupintis paukštis po savo sparnu meiliai laiko priglaudęs mažytį paukštį.

– Kaip ir kur siunčiate suteltą paramą?

– Pinigai į Lietuvą persiunčiami kas 3 mėn. sąžiningiems mūsų atstovams, kurie išdalina našlaičius auginančiom šeimom. Tokie atstovai yra Landsbergienė su savo pagalbininkėmis, "Kaimo vaikai fondo" pirm. Regina Švobienė su pagalbininkais. Remiame daug našlaičių šeimynų, kurias globoja: Daugėliškėje – kun. Ralys; Vilniuje – kun. Gražulis; Tabaiškės – kun. Repšys; Klaipėdoje – kun. Baniulis ir kun. Jonauskas; Mordėdyje – kun. Dambrauskas; Ringauduose – T. Kausikienė; Kaune-Fredoj – R.V. Miškiniai; Raseiniuose, Gobšių kaime – A. S. Šileikos; Kaune – kun. Aukštakalnis; Krakėse – kun. R. Ramašauskas.

1995 m. pradėjom vargšus vaikus maitinti mokyklose. Nuperkam mokykloje pietus. Tai

dažnai vienintelis sotus valgis tą dieną. Alkanam vaikui mokslas nerūpi; o kai bus sotus, laimingas, šviesi bus Lietuva. Nelaimingi vaikai yra mūsų visų vaikai – mes turime jiems padėti.

Parūpiname po 250 dol. vienkartinės stipendijas gaubiams našlaičiams ir invalidams, studijuojantiems ne tik universitetuose, bet ir aukštesnėse amatų mokyklose.

– Kokių atsiliepimų esate sulaukusi?

– Atsiliepimai tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje yra labai geri. Galima spręsti iš vis didėjančių aukų ir vis didėjančio šelpiamųjų skaičiaus. Žmonės su pranta sąžiningą, nuoširdų komiteto narių darbą ir noriai aukoja. Prie komiteto įsteigti atskiri asmeniniai našlaičių šalpos fondai. Tai dideli Motiejūnų ir Trečiukų įnašai. Iš Lietuvos gauname daugybę padėkos laiškų, kartais net ašarom aplaistyti. Rašo remiamieji našlaičiai, globėjai, studentai ir t.t. Už komiteto narius ir geradarius nagai kas mėnesį aukuoja šv. Mišias. Nepagaili dvasią keliančių žodžių seimo pirm. prof. Landsbergis, čikagiškis "Draugas", "Valstiečių laikraštis", "Lietuvių gados" ir kiti.

As pati kasmet 5-6 savaites praleidžiu Lietuvoje, kasdien lankydama našlaičius. Su džiaugsmu galiu tvirtinti, kad mūsų darbas duoda gerų rezultatų. Vaikai drąsėsi, labiau savimi pasitikintys, atviresni, linksmesni, geriau mokosi. Jų akys prapuoles menkavertiškuo ir neivolių jausmas. Jie nėra vieniši, nes toli nuo Lietuvos gyvena žmonės, suprantantys jų skausmą ir nedalia. Vienas kitas net pasigiria turis dėdę ar tetą Amerikoje. Teko skaityti našlaitės atsiųstą laiškėlį, kuriame ji dėkoja už dovanas – Pirmajai Komunijai atsiųstą suknelę ir prašo: "Brangus dėdė, tik Jūs mane nepalikit".

– Kiek benamių vaikų per tą laiką pasinaudojo jūsų komiteto parama?

– Nuo 1992 m. pradžios iki šiol labai daug sušlepta. Šelpiame iki 18 m. amžiaus. Daugelis baigė mokyklas, kiti net universitetus. Dab apgynė disertacijas. Kada nors reikės suškiečiuoti, kiek iš viso paremtų. Dabar remiame 600 našlaičių. Šiais mokslo metais po 250 dol. vienkartinės stipendijas gavo 46 studentai: tarp jų – 10 su fizine negalia. Daug vaikų maitiname mokyklose, remiame daugiaviekes šeimas; per mūsų komitetą eina pagalba Lietuvai katalikių moterų s-gos įsteigtiems "Laikinos globos vaikų namams" (Žir-Nukelta į 6-tą psl.)

– Nuo 1992 m. pradžios iki šiol labai daug sušlepta. Šelpiame iki 18 m. amžiaus. Daugelis baigė mokyklas, kiti net universitetus. Dab apgynė disertacijas. Kada nors reikės suškiečiuoti, kiek iš viso paremtų. Dabar remiame 600 našlaičių. Šiais mokslo metais po 250 dol. vienkartinės stipendijas gavo 46 studentai: tarp jų – 10 su fizine negalia. Daug vaikų maitiname mokyklose, remiame daugiaviekes šeimas; per mūsų komitetą eina pagalba Lietuvai katalikių moterų s-gos įsteigtiems "Laikinos globos vaikų namams" (Žir-Nukelta į 6-tą psl.)

– Nuo 1992 m. pradžios iki šiol labai daug sušlepta. Šelpiame iki 18 m. amžiaus. Daugelis baigė mokyklas, kiti net universitetus. Dab apgynė disertacijas. Kada nors reikės suškiečiuoti, kiek iš viso paremtų. Dabar remiame 600 našlaičių. Šiais mokslo metais po 250 dol. vienkartinės stipendijas gavo 46 studentai: tarp jų – 10 su fizine negalia. Daug vaikų maitiname mokyklose, remiame daugiaviekes šeimas; per mūsų komitetą eina pagalba Lietuvai katalikių moterų s-gos įsteigtiems "Laikinos globos vaikų namams" (Žir-Nukelta į 6-tą psl.)

– Nuo 1992 m. pradžios iki šiol labai daug sušlepta. Šelpiame iki 18 m. amžiaus. Daugelis baigė mokyklas, kiti net universitetus. Dab apgynė disertacijas. Kada nors reikės suškiečiuoti, kiek iš viso paremtų. Dabar remiame 600 našlaičių. Šiais mokslo metais po 250 dol. vienkartinės stipendijas gavo 46 studentai: tarp jų – 10 su fizine negalia. Daug vaikų maitiname mokyklose, remiame daugiaviekes šeimas; per mūsų komitetą eina pagalba Lietuvai katalikių moterų s-gos įsteigtiems "Laikinos globos vaikų namams" (Žir-Nukelta į 6-tą psl.)

– Nuo 1992 m. pradžios iki šiol labai daug sušlepta. Šelpiame iki 18 m. amžiaus. Daugelis baigė mokyklas, kiti net universitetus. Dab apgynė disertacijas. Kada nors reikės suškiečiuoti, kiek iš viso paremtų. Dabar remiame 600 našlaičių. Šiais mokslo metais po 250 dol. vienkartinės stipendijas gavo 46 studentai: tarp jų – 10 su fizine negalia. Daug vaikų maitiname mokyklose, remiame daugiaviekes šeimas; per mūsų komitetą eina pagalba Lietuvai katalikių moterų s-gos įsteigtiems "Laikinos globos vaikų namams" (Žir-Nukelta į 6-tą psl.)

– Nuo 1992 m. pradžios iki šiol labai daug sušlepta. Šelpiame iki 18 m. amžiaus. Daugelis baigė mokyklas, kiti net universitetus. Dab apgynė disertacijas. Kada nors reikės suškiečiuoti, kiek iš viso paremtų. Dabar remiame 600 našlaičių. Šiais mokslo metais po 250 dol. vienkartinės stipendijas gavo 46 studentai: tarp jų – 10 su fizine negalia. Daug vaikų maitiname mokyklose, remiame daugiaviekes šeimas; per mūsų komitetą eina pagalba Lietuvai katalikių moterų s-gos įsteigtiems "Laikinos globos vaikų namams" (Žir-Nukelta į 6-tą psl.)

Išduotieji kazokai – sunaikinti ir išsigelbėję

Kazokai Antrojo pasaulinio karo metu garsėjo savo kovingumu. Anglų išduoti sovietams karininkai buvo sunaikinti, tik tai mažą dalis išsigelbėjo: iš 1800 vos kelios dešimtys

LEONAS BALTAUSIS

1943 m. rudenį XV kazokų korpusi atsikėlus į Jugoslaviją, vienas iš korpo uždavinių buvo apsauga geležinkelio linijos Belgradas – Zagrebas, įskaitant ir visus šalutinius geležinkelio mazgus. Nors ir nesusipažinę su Jugoslavijos kalnuota teritorija, kazokai greit įrodė, kad Tito partizanai jiems nėra rimtas priešas.

Jų specialybė buvo netikėti ir labai staigūs užpuolimai ir mokėjimas nuo tokių užpuolimų apsigalvoti. Jie labai dažnai didžiausiu greičiu pasirodydavo prie kaimo ir vėl dingdavo. Neiširdę nė vieno šūvio žinojo, kad kaime Tito partizanų nėra. Jų didžioji stiprybė buvo nepaprastas jojimo menas. Jų pasirodymas sukeldavo didžiulę paniką partizanų tarpe. Partizanai negalėdavo suprasti, iš kur čia tiek daug arklų atsirado, kai staiga iš arklų papilvų pasipildavo automatų ugnis. Kazokai reikiamu momentu atsidurdavo po arklio pilvą ir šaudydavo iš po arklio papilvės.

Geras pavyzdys yra 13 metų kroatė mergaitė Marija Ann Levic, kuri 1944 m. rugsėjo mėnesį su savo mama ir dar trimis mažais vaikučiais buvo sumiti bolševikinių partizanų. Nusikaltimas: jų tėvas ir du vyresni broliai buvo pabėgę nuo partizanų mobilizacijos.

Geležinkelis baigėsi prie miško, kuris buvo žinomas kaip egzekucijos vieta. Partizanams įsakius visiems išlipti iš vagono, motina griežtai atsisakė. Kaip viskas būtų pasibaigę, neišaiškus, nes staiga pasirodė išbalę partizanai, šaukdamas: "Kazokai artėja! Kazokai artėja!" Visi partizanai dingę. Atėjo kazokų žvalgas visą šeimą susodino į vežimą ir nuvežė į netoli esantį Banovo Jaruga miestelį. Vėliau Marija dar sužinojo, kad gimtajame jos miestelyje komunistai buvo uždarę į kalėjimą 22 antikomunistus, kurių nespėjo sušaudyti iš baimės, kad nepapulėtų kazokams. Neveltui karinės istorijos "World War II" – Time Life Books XV kazokų korpusą vadina geriausiu II-o pasaulinio karo kovos vienetu.

Grįžkime prie 1945 metų. Noriu paminėti vieną kitą laimingesnę, išsigelbėjusį aplinkybių ar savo bei apdairumo dėka. Vienas tokių buvo Kubanės kazokų atamanas gen. ltn. V. N. Naumenko, vėliau parašęs knygą "Velikoje pridatelstvo" (Didžioji išdavystė). 1945 m. gegužės mėnesį jis rūpinosi savo šeimos įkurdinimu Vokietijoje ir tokiu būdu išvengė priverstinės repatriacijos. Mirė sulaukęs gražaus amžiaus Tolstojaus vardo senelių namuose Niujorke.

Antras toks laimingas tai buvo gen. mjr. Ivan N. Kononov, 1941 m. rugpjūčio 22 d. į vokiečių pusę pervedęs visą 436-tą Raud. armijos pulką. 1945 m. balandžio mėnesį XV kazokų korpuso vyr. štabo įsakydum, jis turėjo susiristi su gen.ltn. A. A. Vlasov'u ir jo I-ja divizija. Deja, jam tai nepavyko, nes įvykiai keitėsi valandomis. Į Austriją nebegrižo, nes kazokų prievartinę repatriaciją nebuvo jokia paslaptis. Atsirado Miunchene su savo abiem asmeni-

niais sargybiniais. Jis jo niekur iš akių nepaleisdavo. 1948 m. emigravo Australijon.

Trečias laimingasis buvo V. Dono kazokų pulko eskadrono vadas majoras Vladimir Ostrovski – sumanus, drąsus ir anglais nepasitiktintis karininkas, Jugoslavijos pilietis. Mjr. V. Ostrovski, JAV gimusio kroatų vertėjo buvo perspėtas nelipti į anglų sunkvežimius, nes bus išduoti sovietams. Jis tada griežtai pareiškė anglų plk. Rose Price, kad jis ir jo vyrai Jugoslavijos ar Prancūzijos piliečiai ir jie į Sov. Sąjungą negrįš. Anglų pulkininkas, atrodo, žinojo, kad senieji pabėgėliai neturi būti grąžinami ir, pasitaręs su savo padėjimu majoru Goff, nutarė kazokus apklausti. Iš to apklausinėjimo niekas neišėjo, nes apklausinėjantis anglas mokėjo prasciau serbų kalbą negu visi jauni kazokai, kurie per gerus metus laiko Jugoslavijoje visai neblogo kalbėjo serbiškai.

Su mjr. V. Ostrovskiu išsigelbėjo nuo repatriacijos 190 vyrų. Jų tarpe buvo I-os kazokų divizijos štabo viršininkas plk. Sukalo, mjr. Georgi Družakin ir dar keli karininkai. Visi jauni vyrai buvo Sov. Sąjungos piliečiai, bet keli serbų kalbos žodžiai juos išgelbėjo.

1945 m. rugpjūčio viduryje visi kazokų karininkai buvo nugabenti į ketletą Gulago stovyklų – Osinniki, Prokopovsk ir kt. 1946 m. sausio mėnesį Prokopovsk lageryje liko vien baltieji karininkai. Apie 1948 m. rudenį karininkų skaičius sumažėjo iki apytikriai 250 vyrų. Visi kiti mirė nuo sunkaus darbo arba buvo sušaudyti. Tie likę gyvi buvo pervežti į Kuznetsko didžiulį kalėjimą, kur buvo paskelbta, kad jiems taikomas \$58, 4 pastraipa.

Tai reikė 25 metus "specialaus lagerio". Naujoji stovykla buvo Karagandos stovyklų komplekse Kazachstane. Tai buvo 1949 metai.

1953 m. kovo 5 d. savo vietoje netoli Kuntsevo miestelio mirė "Didysis Tėvas ir Mokytojas" drg. Josef Visirijanovič Stalinas 1953 m. gruodžio 25 d. "Pravda" pranešė, kad buvo nubauti mirtimi (pakorė) Lavrenti Pavlovič Berija ir jo dešinė ranka – V. N. Merkulov. Abu buvo apkaltinti dirbę britų žvalgybai!

1954 m. rugpjūčio mėnesį buvo įsakyta iš Maskvos sudaryti sąrašą karininkų ir juos pervežti į specialią stovyklą netoli Churubai-Nura, 45 km nuo Karagandos. Karininkai pradėjo gauti geresnį maistą ir eglės su jais pasidarė daug žmoniškesnis. Didesnė jų dalis buvo pagaliau paleista 1955 m. pabaigoje ir 1956 m. pavasarį.

Vienas iš paleistųjų buvo plk. Aleksander Protopopov. Šių žodelių autorius susirašinėja ir dažnai pasikalba telefonu su Tereko kazokų atamanu N. N. Protopopovu. Pasak jo, plk. Aleksander – ne giminė, bet geras pažįstamas dar iš prieškarinių laikų Jugoslavijoje. Nuo 1941 m. gruodžio mėnesio iki 1943 m. vasaros tarnavęs Teritoriniame rusų korpuse Jugoslavijoje, bet tą pačią vasarą perėjęs į XV kazokų korpusą, nes buvo pats tikras kazokas. Taigi jis sudarė sąrašą 1957 m. visų tų, kurie išliko gyvi: vienuolika paliko Sov. Sąjungą, kurių penki apsigyveno Dono kazokų teritorijoje. Jie visi turėjo Nanseno pasus, nes neturėjo jokio krašto pilietybės. Dvylika persikėlė į Sovietų okupuotą Rumuniją bei Bulgariją ir Tito Jugoslaviją. Kiti 31 išsiklaidė po visą Vakarų pasaulį. Tiek teliko iš apytikriai 1,800 karininkų, anglių išduotų Judengurge sovietams.

• Valstybių sienos, nuotoliai ir kalbos gali atskirti žmones, bet jos negali išparesuoti žmogishko gyvenimo – tai padaro tik ignorancija. – CHARLES LILLARD

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

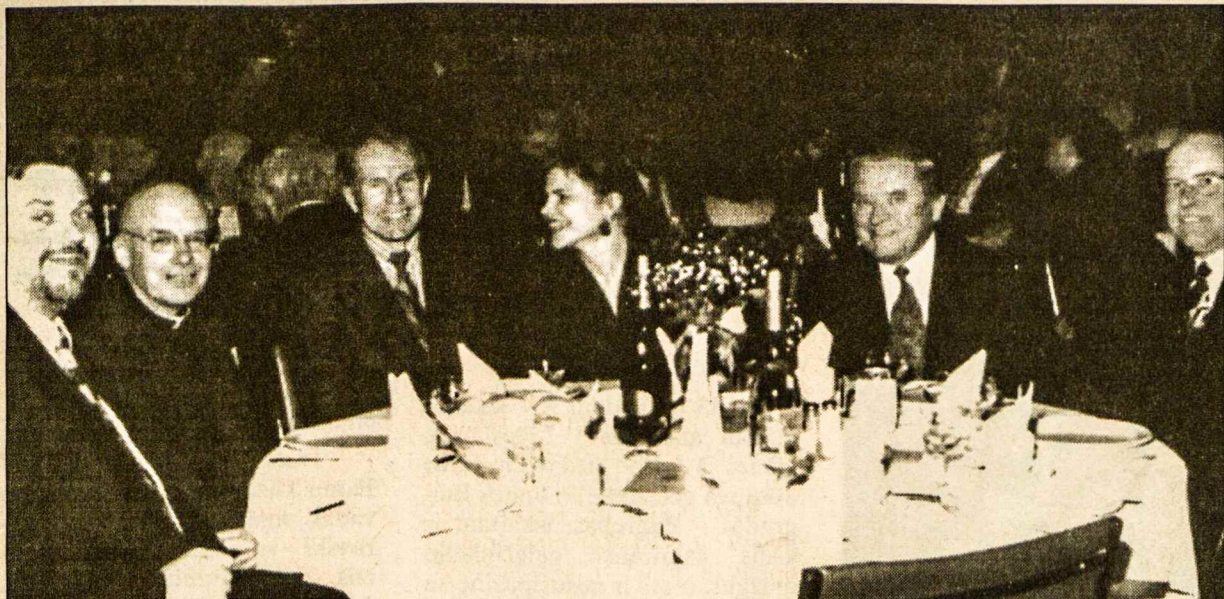
KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

“Tėviškės žiburių” 47-tajame metiniame spaudos vakare 1997 m. balandžio 5 d. jaukus pobūvio aplinkoje. Iš kairės: J. PASLAUSKAS – Lietuvos ambasados patikėtinis iš Otavos, kun. J. STAŠKUS – Lietuvos kankinių parapijos klebonas, prof. R. VASTOKAS, O. VASTOKIENĖ, V. DAUGINIS ir R. KULIAVAS

Nuotr. B. Tarydo

Vyskupas, kurį gerbė ir žydai

Palaimintasis arkivyskupas JURGIS MATULAITIS, valdęs Vilniaus vyskupiją labai neramiais laikais (1918-1925), stengėsi krikščioniškai tvarkyti besikretančias tautines grupes. Sulaukė ir priekaištų, ir pagarbos

GENOVAITĖ GUSTAITĖ, Vilnius

Šios autorės straipsnis “Man buvo gaila žydų” buvo išspausdintas laikraštyje “Lietuvos Jeruzalė” 1997 m. 1-2 nr. Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio 70-tųjų mirties metinių proga (1871-1927.1.27). Autorė, remdamasi paties arkiv. J. Matulaičio “Užrašais”, iškelia taurią Palaimintojo laikyseną žydų ir kitų tautybių atžvilgiu. Čia pateikiame minėtą straipsnį išties. RED.

J. Matulaitis buvo baigęs dvi aukštąsias mokyklas – Petrapičio dvasinę akademiją aukso medaliu ir Fribūro universitetą. Išugdytas dviejų kultūrų, Rytų ir Vakarų, protu ir širdim suėmęs tai, ką jos davė vertingiausia, visas jėgas troško aukoti Dievo karalystei įgyvendinti žemėje.

Iki Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo J. Matulaitis Lietuvoje beveik negyveno, kone visą laiką praleido užsienyje, pirmiausia Lenkijoje. Čia ypąč pasižymėjo socialine veikla. Drąsi, naujoviška J. Matulaičio veikla ne vienam sustingusios visuomenės nariui kėlė baime, klausimą – ar ne per tili einama, nesikasama po bažnyčios pamatais? Atsirado perspėjanti, pranešusį Vatikaniui: J. Matulaitis – vienas pavojingiausių pasaulyje modernistų... Įdomu, kad po 1905 m. revoliucijos Petrapičio dvasinė akademija, steigdama socialinės katedrą, pirmuoju vedėju, profesorium pakvietė kaip tik J. Matulaitį.

Vilniaus vyskupu J. Matulaitis išbuvo septynetą metų (1918-1925). Vyskupiją (vieną didžiausių Lenkijoje – per 3 mln. gyventojų), labai margą socialiniu, tautiniu atžvilgiu, slėgė ekonominė suirutė po Pirmojo pasaulinio karo, nuolatinis valdžių keitimasis. (Jo valdymo metais politinės valdžios pasiekė bene aštuonis sykius).

J. Matulaičio palankumas žydams, dėmesys jiems atskleidė labai greitai. Antai, prisimindamas Valstybės tarybos surengtus pietus po ingreso (1918 m. gruodžio 8 d.), sveikinimus, jų išpūdžius savo Užrašuose (jas čia remiamasi daugiausia) pamastė: “Mano kalbos regimai patiko visiems, visi buvo patenkinti – ir žydai, ir balt-gudžiai, ir lietuviai”. Žydai pirmiausia.

Per minėtus pietus žydų bendruomenės vardu vyskupą sveikino advokatas S. Rozenbaumas (1859-1945; pirmosios Lietuvos vyriausybės užsienio reikalų viceministeris). Biblijos stiliumi, jos dvasia sveikintojas nusivietė labai opų Vilniuje susiskaldymą pagal kalbas, jo pavojus, nurodė vienintelį kelią pavojui įveikti – maldą. Anot “Lietuvos aid”, skatindamas visus dėti meile paremtą geros valios vaisių į bendrą valstybės išdą, apie save J. Matulaitis pasakė: “Aš melsiuos už visus (...) tame skaitliuje ir už žydus”. “Lietuvos aidas” S. Rozenbaumo kalbą pavadino puikiausia visų sveikintojų kalba.

Valdydamas vyskupiją J. Matulaitis už žydus ne tik meldėsi. Palankumą žydams, veiksmingą jų globą yra pareiškęs net syki atvirai, tvirtai, vyriškai, net nepaisydamas pavojų. Antai,

Vyskupas JURGIS MATULAITIS savo ganytojavimo pradžioje Vilniuje 1918-1919 m.

bene pirmas tokio pobūdžio Užrašų įrašas, datuotas 1919 m. vasario 18 d. Tądien kalbėdamas su atėjusiu kažkokiu P. Kairiu, veikiausiai “tyčia bolševikų atsiustu”, kuriam parūpo, “kaip aš į žydus žiūriu”, atsakė: “Kiek galėdamas, žiūriu, kad nebūtų žydų žudynių (!), ir katalikai manęs klausio (!), nors juos raudonarmiečiai ne syki buvo telkę žydų mušti”.

Eiti prieš armijos telkiamas, kurstomas muštynes, žudynes iš tikrųjų reiškė veikti prieš karinę valdžią, jos valią ir galią, be to, veikti suirutės, savivalės metu. Nesunku suprasti, koks pavojus supo, lydyjo tokią veiklą, jos įkvėpėją. Bet J. Matulaitis, nepaisė, veikė, ir katalikai jo klausė.

Žydų gynimas, pagalba jiems matyti taip pat po poros mėnesių (balandžio 23 d.) padarytame įrašė, kuomet pas vyskupą tartis, ieškoti pagalbos atėjo rabinas J. Rubinšteinas ir daktaras C. Šabadas. Svečiai papasakojo apie lenkų legionierių žiaurumus. Pasirodo, buvo suimta galybė žydų, daugelis sumušti, kankinti, krautuvės išplėštos, pinigai paimti. Svečiai prašė padėti, gelbėti bent du žinomus veikėjus – poetą L. Jofę ir literatą S. Čarny (Nigerį: 1883-1955). Užrašuose įrašytas vienas žodis: “Pažadėjau”. Apie du suimtuosius tuoj pat kalbėjosi su generolo E. Rydz-Smiglo adjutantu. Maža to, J. Matulaitis kunigą J. Kuklą (būsimą vyskupą) ir J. Vaitkevičių (savo sekretorių) pasiuntė pas suimtuosius, “kad ir ten (!) juos užtarti”. Neilgame, bet iškalbingame E. Rydz-Smiglo apsilankymo aprašyme beveik vien tik apie žydus, jų padėtį, tuos du, kuriuos buvo pažadėjęs gelbėti. Štai pirmoji įrašo eilutė: “(...) Būdamas pas mane, generolas Rydz-Smigly neklausiamas (!) pats pasakė, kad tuodu žydai yra išlaisvinti ir pristatyti į namus”. Vyskupas atsidūsta su palengvėjimu: “Nudžiugau. Man buvo gaila žydų”. Prisimindamas svečių prašymą, pakartoja: “rabinui ir p. Šabadiui pažėjau, kad, kur galėdamas ir kiek galėdamas, žydus ginsiu ir užtarsiu, ir taip dariau”. Pažadas “taip daryti” nepakinta ir ateityje.

Kelioms dienoms tepraslinkus (balandžio 26 d.), ateina tie patys rabinas su daktaru. Paaiškėja, kad nei L. Jofės, nei S. Čarny legionieriai nepaleido, išvežė į Lydą, nupasakojo, kiek žydams tenka kentėti nuo legio-

nierių, vėl prašė užtarti, raminti žmones. J. Matulaitis vaizdingai atkuria pasakojimą: “(...) Suėmė po gatves varinėjo, tasė; į kalėjimus sugrūdė laikė (...) Kitiems žydams barzdas degino, net (tas vienas Užrašų “net” kiek daug atskleidžia) ir Lentvario rabinui, 70-ties metų seneliui. Jis ranka dangstėsi, tai mušė jam per ranką (...)”. Be jokio atsikalbinėjimo vėl pažadama ginti, užtarti. Nuosirdžiai, kone vaikiškai nuskamba kartojimas, įtikinėjimas: “ir tikrai taip dariau”.

Ištūmę bolševikus iš Vilniaus, legionieriai paėmė daug maisto, kurį ketino išdalyti badaujančioms per sudarytą komitetą. Tačiau laimėtojai jam iškėlė sąlyga – “žydai nieko neprivalo gauti”, taip pat jokie laisvamaniai. Maža to, išankstinėmis sąlygomis suvytysto komiteto sudarymą sumanyta primesti

(Nukelta į 7-ta psl.)

Laimingi rėmėjai, laimingi...

(Atkelta iš 5-to psl.)

mūnų 123, Vilnius), kur priglaudžiami beglobiai (tėvų atstumti), valkataujantys “gatvės vaikai”. Jiems čia suteikiama laikina pastogė iki 45 dienų bei priežiūra. Jie nuvalomi nuo parazitų, niežų, surandama nuolatinė gyvenama vieta, globėjai.

Padedame iš Sibiro sugrįžusiems našlaičiams, kurie gyvena ir mokosi “Lietuvių namuose” (Dzūkų 43, Vilnius). Jie atvyksta nemokėdami lietuvių kalbos, bet pasižavėjusio direktoriaus A. Rudžio ir mokytojų dėka greit išmoka lietuvių kalbą ir šneka be akcento. Baigę mokyklą negrįžta į Sibirą. Taip pat persiunčiame aukas “Tremtinių grįžimo fondui”, pirm. V. C. naskui.

– Kiek ir kokių darbuotojų turite minėtame komitete?

– Kaip jau minėjau, darbą pradėjom tik su Gražina Landsbergiene. Su laiku darbuotojų skaičius vis augo ir dabar jų turime daugiausia – net devyniolika. Beveik visi iš Čikagos ir apylinkių; turime net iš Pensilvanijos – tai Jean Door, III kartos lietuvių, dirbanti tarp Amerikos lietuvių jau nekalbančių lietuviškai. Jos jautrūs apie našlaičius straipsniai spausdinami “Bridges” žurnale. T. Landsbergienė su skautėmis nuoširdžiai dirba Vašingtone. Komiteto nariai yra mokytojai, inžinieriai, gydytojai, buhalteriai ir t.t. Labai daug dirbančių yra pensininkų. Labdaros darbuose vyrauja moterys. Nėra nei vieno apmokamo tarnautojo – visi savanoriai.

– Ką dar galite pasakyti apie savo komiteto veiklą?

– 1995 m. mano sveikatai pablogėjus, komiteto pirmininkės pareigas perėmė sumani ir energinga Birutė Jasaitienė. Aš likau garbės pirmininke ir stengiuosi aprūpinti stipendijom studijuojančius našlaičius bei invalide. Komiteto sekretorė – I. Kairytė, išdininas – A. Smolinskas, direktoriai: D. Bažienė, dr. A. Domanskienė, J.

Nuo Baltijos vėjelio iki šilko vėjo

“Tėviškės žiburių” spaudos vakaro koncertas

Montrealio dainos vienetai – moterų kvintetas “Aušra” ir vyrų oktetas, vadovaujami jaunuo muziko kompozitoriaus Aleksandro Stankevičiaus, 1997 m. balandžio 5 d. koncertavo “Tėviškės žiburių” metiniame spaudos vakare didžiojoje Anapilio salėje, Mississaugoje, Ont.

Scenoje įrengta svietinė su raudonom staltiesėmis dengtais staliukais ir vyno taurėm iš karto žiūrovams sakyte sakė: nesitikėkit kažko didingo ir perneilyg patriotiško. Daugelis gal nespėjo pastebėti, kad jau pradžia įvykusi: prie fortepijono sėdėjo vadovas ir kažką skambino. Jam paplojo staliukus apsidėję dainininkai ir dainininkės – ir štai jie jau koncertuoja, pmainomis prie mikrofonų rikiuodamiesi, vienodai apsirengę, senesni, jaunesni (moterys visos jaunesnės), kone vienodomis nuo pradžios iki galo šypsenomis, traukė daineles. Ir vasaros šokis, ir vėjelis prie Baltijos, tėvynė, šaltinėlis ir laivelis, ir prašymas neverkti skambėjo per garsintuvą, pasiekė ir tolimiausius salės kampelius, nors to garso ir taip jau gal būtų užtekę. Kas kita buvo partizanų daina. Čia jau vienas dainininkas išdainavo visą, daugeliui pažįstamą gaudų sentimentą sau pritardamas gitara. Kai kurie klausytojai tik ginčijosi dėl dainininko tarmės: dzūkų, žemaičių ar biržiečių? Tikrai – žodžių tartis kėlė abejonių. Toliau skriejo svajonių paukštės, žydėjo žiedeliai, skambėjo subatvakario posmai. O tas “učia, učia, duokit vyno ne aludžio” galėjo ne vienam priminti stovyklinius lauzus. Iš grausmingosios atoliopio galėjai suprasti, kad klausytojams labiausiai patiko vyrų duetas apie palvą arklių – humoristinė alegorija, dar sovietmečiu prasiskverbusi iševijon.

Po to – staiga romantikos

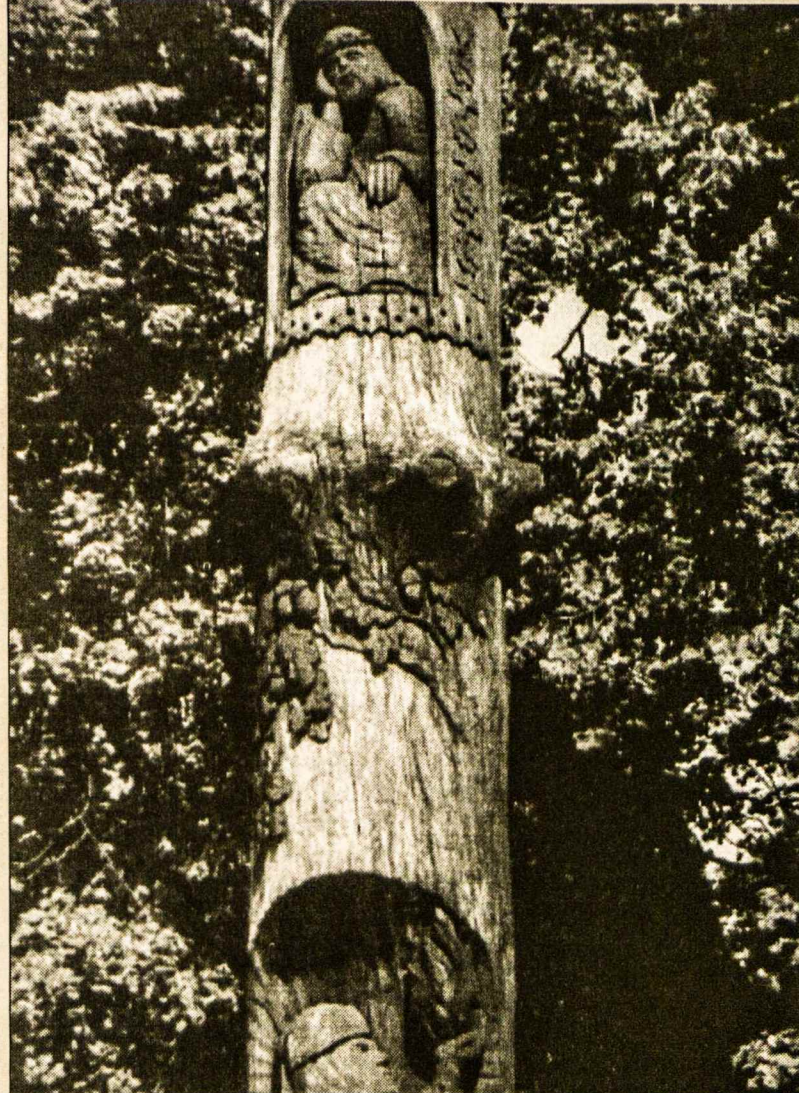
dvelksmas su vakarine daina, jaunyste ir “tango notturno”. (Nors imk ir šok). Gražiai nuskambėjo Novikio “Devynbalės” (žodž. Saulyno), o ta prancūziška liaudies daina sugirgždėjo moderniais taktais ir disonansais. Negi prancūzų kaime taip ir dainuoja? Koncerto eigą ištiesino K. Žižiūno “Šlama šilko vėjas” (žodž. V. Nemunėlio). Tuo visas pasirodymas ir būtų pasibaigęs, jei ne tas publikos atoliopis iki delnų įkaitimo. Nors padėkos ženklan jau ir gėlės buvo išdalintos, dainininkai pabaigą užsaldino dar viena populiaria dainele apie raudoną rožę. Įskaitant ir tą išprašytą priedą, iš viso buvo išdainuotas 22 dainelės – liaudiškos, estradinės; paskleista Lietuvos kompozitorių bei poetų kūryba duetais, solistais, vyrų ir moterų grupėmis. Tas gyvas scenoje judėjimas pririšo žiūrovų dėmesį. Nebuvo nuobodu, nors kai kurios dainelės rodėsi sukaptos į vienodus skambumo, garsumo bei išraiškos gabalus. Išspausdintoje programoje nebuvo pažymėta, kas kurias daineles atlieka. Taip koncertas, galima sakyti, praėjo vienas už visus, visi už vieną dvasioje, akompanuojant pačiam vadovui.

Programos lankstinukas trumpai supažindina su šio koncerto atlikėjais. Meilė dainai 1991 m. subūrė jaunų dainininkų grupę, pasivadinusią “Aušros” vardu. Ta grupė (kvintetas) giedodavo šventovėje Mišiu metu, atlikdavo meninę programą minėjimuose. Vienetą sudarė: I. Adamonytė, A. Celteriūtė-Beniūšienė (vadovė), D. Gabrėnaitė-Zatkovic, I. Jututė-Giedrikienė ir Ž. Jurkutė-Blaynied. Vyrų oktetas, įsteigtas muziko Aleksandro Piešinos 1949 m., yra jau išvaręs gilią dainos meno vagą, koncertavęs atskirai ir su solistais Gina Čapkauskienė bei Antanu Kebliu įvairiose Kanados ir JAV vietovėse. Išpūdingiausias oktetas pasirodymas buvęs 1980 m. su sol. G. Čapkauskiene Montrealio opepos paviljone tų metų parodoje “Žmogus ir pasaulis”. Nuo tada vienetai ir pradėjo vadovauti muz. A. Stankevičiaus. Oktetas išleisdino dvi plokšteles “Lauksiu tavęs ateinant” (1982) ir “Širdis dar žydi” (1985), iraiš į juosteles 55 koncertus, 27 vaizdajuostes. Šiuo metu oktetė dainuoja: A. Gudas, H. Celterius, A. Urbonas, R. Bulota, A. Mickus, V. Murauskas, A. Palšaitis. Kai iš viso rečiau begirdimos lietuviškos dainos, sveikintinos montrealiečių pastangos prisidėti prie kultūrinio gyvenimo labai svarbių tuštumų užpildymo.

Č. Senkevičius

• Kur skundžiamasi entuziazmo stoka, ten iš tikro skundžiama si idealizmo stoka.

JUOZAS GIRNIUS

Rūpintojėlis prie Kupiškio šventovės

Nuotr. H. Paulausko

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Iš naujai atsiradusių darbų dauguma buvo Ontario provincijoje (46,000) ir Kvebeke (27,000). Nedarbo statistika Ontario krito nuo 9.1% iki 8.8%, o Kvebeke – nuo 11.9% iki 11.2%. Labiausiai padaugėjo darbų gamyboje (37,000), didmeninėje prekyboje (22,000) ir verslo bei patarnavimų srityje (56,000). Tačiau dingo 16,000 darbų finansų, draudos ir nekilnojamo turto srityse, 14,000 vadinamam pirminiam sektoriuje, daugiausia ūkininkystėje, o 24,000 statyboje. Nedirbančių kanadiečių visgi yra 1.4 mlj.

Kvebeko angliškai kalbantys gyventojai neperas teisės mokytis savo kalba, kai mokyklų tarybos bus pertvarkytos, pranešė premjeras Lucien Bouchard. Nors bus panaikintos religiniai pagrindais sudarytos tarybos, angliškai kalbančių kvebekiečių, kurių yra daugiau kaip 500,000, teisės bus garantuojamos raštu, pagal “Parti Quebecois” ir opozicijos liberalų susitarimą. Todėl, pasak premjero, jie neturėtų bijoti, kad praras savo mokyklas.

Nova Scotia premjeras dr. John Savage pasitraukė iš savo eigoje jo populiarumas krito net balsuotojų tarpe, bet ir savo, liberalų, partijoje. Stengdamasis suderinti provincijos biudžetą, J. Savage smarkiai sumažino paramą sveikatos apsaugai ir švietimui. Taip pat neigiamai įvertinamas buvo jo iniciatyva įvykdytas Halifaxko, Dartmouth ir

priemiesčių savivaldybių suvienijimas, GST ir PST perkamų prekių mokesčių prekęms sujungimas, bei kazino įsteigimas Halifaxko centre.

Spaudoje rašoma, jog ministeris pirmininkas Jean Chretien žadėjęs jam parūpinti politinę poziciją, buvo minimos net ambasadoriaus Kubai pareigos, tačiau nuo pat išrinkimo J. Savage buvo nusistatęs prieš bet kokius specialius politinius paskyrimus (patronage appointments), ir jų nepriims.

Toronto “mega” miesto įstatymui priešinasi Ontario opozicija, pristačiusi 12,500 pakeitimų, kurie parlamente turi būti perskaityti ir balsuoti. 8,000 pakeitimų yra lygiai tokie patys, tik kiekviename įrašytas kitas gatvės pavadinimas – siūloma, kad kiekvienos gatvės gyventojams vyriausybė praneštų, kokius pakeitimus atneštų miestų suvienijimas. Tokia opozicijos taktika prasidėjo balandžio 2 d., ir priverčia kvorumą sėdėti parlamente dieną ir naktį. Taktika yra panaši į vadinamą “filibustering” arba neatvykimą balsuoti, pareiškiant opozicijos nepasitenkinimą įstatymu, kuriam priešinasi plačioji visuomenė.

NDP ir liberalų opozicija susilaukė kritikos, kad balsavimu išstėsimas kainuoja daug pinigų, tačiau jie teigia, kad ir vyriausybė daug eikvoja, pvz. perkiant ir remontuojant premjero įstaigą už \$3 mln., nors jo personalas tvirtina, kad tai kainavo tik \$500,000. Keturi Toronto ir priemiesčių burmistrai padėjo opozicijai už pastangas delsiant miestų suvienijimą, kuriam gyventojų dauguma nepritaria. RSJ

“TėVIŠKĖS ŽIBURIŲ” spaudos vakaro, įvykusio 1997 m. balandžio 5 d., dainininkai (viršų), linksminę gausius klausytojus dainele “Apie palvą arklių”; apatinėje nuotraukoje – didžiosios loterijos laimikiai, atitekę laimingiesiems laikraščio skaitytojams

Nuotr. B. Tarydo

“Kaimo istorijų” konkurso rezultatai. Visus nusteibino senųjų kraštotyrisnukų pastangos, skirtos gimtųjų kaimų pažinimui. A. Liugeika, devyniasdešimt devyti metų amžiaus, Danutės Dvilinskaitės pranešimu “Lietuvos aide”, patalpo savo ranka parašė atsiminimus apie Pavernių kaimą, kuris yra ant Verknės upelio kranto prie piliakalnio, papėdėje turinio senosios gyvenvietės liekanų. Už jį trejiems metams jaunesnis mažamokslis J. Raškauskas su dukros Agnės pagalba parašė Žiūronių kaimo istoriją, jau išleista nedidele knygele. Vertintojų komisija, peržiūrėjusi visą gautą konkursinę medžiagą, pirmosios premijos nutarė paskirti, o dvi antrąsias po 300 litų paskyrė R. Balsevičiūtei už “Kristapiškių kaimo istoriją ir D. Šaltienės už Naravų kaimo. Trečiosios premijas po 200 litų laimėjo: jau minėtas J. Raškauskas – už Žiūronių kaimo istoriją, J. Tamulevičius – už Būdų ir S. Tamošaitienė – už Gustaigių kaimo. Paskatinamosiomis premijomis apdovanoti: M. Aldauskienė, M. Brazauskienė, A. Girskaitienė ir jau minėtas seniausias dalyvis A. Liugeika. Už Veiverių apylinkės kryžių bei koplytstulpių nuotraukas buvo apdovanotas P. Brazauskas.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.2.25%	Asmeninės paskolas nuo 7.00%
180-364 d. term. ind.2.25%	Sutarties paskolas nuo 7.00%
1 metų term. indėlius2.75%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų term. indėlius3.75%	1 metų 5.25%
3 metų term. indėlius4.25%	2 metų 6.25%
4 metų term. indėlius4.50%	3 metų 6.75%
5 metų term. indėlius5.25%	4 metų 7.00%
1 metų GIC-mėn. palūk.2.75%	5 metų 7.50%
1 metų GIC-met. palūk.3.00%	Su keičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk.4.00%	1, 2, 3 metų 4.95%
3 metų GIC-met. palūk.4.50%	
4 metų GIC-met. palūk.4.75%	
5 metų GIC-met. palūk.5.50%	
RRSP, RRIF ir OHOSP2.00%	
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.3.00%	
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.4.00%	
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.4.50%	
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.4.75%	
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.5.50%	
Taupomąją sąskaitą2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nėmame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronte. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus
- Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Indų plovimo mašinas, viryklas

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui tel. 416 370-3539 Toronte (Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

4214 Dundas Street West, Suite 106, Etobicoke, Ontario M8X 1Y6
Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF) Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

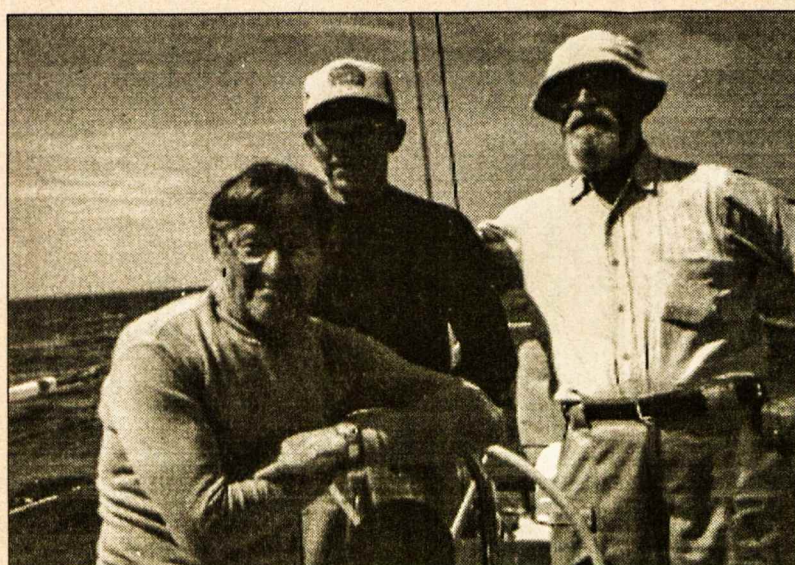
JUOZUI EIMIUI RAMUI tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Parduodant ar perkant nekilnojamojo turto nuosavybę visais reikalais prašau kreiptis į

TEODORA STANULI
SAŽININGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokal | vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

Senieji jūros skautai didžiojoje Mičigano ežero regatoje. Iš kairės: B. Stundžia, K. Oželis, dr. K. Aglinskas, jachtos savininkas ir vadas

Veidu į jūrą

BR. STUNDŽIA

(Papildant ir patikslinant LSB Jūrų skautų skyriaus straipsnį "Jūrų skautams 75 metai", paskelbtą "TŽ" 10 nr.)

1922 m. Lietuvoje įsisteigęs skautiškai jūrinio auklėjimosi jaunimo sambūris žengė pirmuosius sunkius žingsnius. Vienu metu vos išsilaikė, vėliau išaugo ir sustiprėjo. Įsisteigusiai Jūrininkų sąjungai, siekusiai skleisti mintį apie jūros ir laivyno reikšmę valstybei bei artinti tautą prie jūros, reikėjo talkininkų. Pirmieji atsiliepė jaunimas. Iš dalies viliojamas romantikos, susirado jauną vyrą, Julij Jurgelą, kuris juos subūrė į pirmą jūros skautų (tada dar vandens skautų) "Algimanto" draugovę, vėliau pavadintą laivu.

Atgavus Klaipėdos kraštą, Kauno jūros skautai plaukdami pasiekė jūrą. Jų nunėsta jūrinė skautiška dvasia rado palankius vėjus ir vandenį Klaipėdos jaunimo tarpe. Ten iki 1928 m. jų pirmas vadovas buvo M. Brakas. Po jo vairą perėmė K. Plonaitis ir kitai. Klaipėdos jūros skautai pirmieji išnešė Lietuvos jūrinio sporto vėliavą į kaimyninius Baltijos jūros uostus. Iš jų tarpo išėjo būsimieji buvimo sporto vadovai.

1925 m. B. Michelevičius sudarė trečią jūros skautų draugovę (laivą) Panevėžyje. Vėliau įsisteigė daugiausia vietinių kitose Lietuvos vietovėse, taipgi ir Klaipėdoje. Buvo rengiamos kelionės upėmis, dažniausiai užbaigiant Klaipėdoje, kartais Palangoje, o Biržų jūros skautai buvo pasiekę net Rygos įlanką.

Kaip daugeliui lietuvių nebuvė aiskios jūros ir laivyno reikšmė, taip ir kai kuriems skautų vadovams buvo nelybiai suprantami jūros skautų tikslai. Bet laikai ir vadovai keitėsi, jūros skautai stiprėjo, ypač grįžus iš Italijos karo laivyno akademijos buvusiam pirmojo "Algimanto" laivo skautui jūrų ltn. s. P. Labanauskui. Geru žodžiu reikia paminėti tuometinį vyriausią skautininką pulk. J. Šaraušką, kuris vertino jūros skautų veiklą. Į talką stėjo ir jūros skautės, kurių pirmą vienetą subūrė K. Chmieliauskaitė-Jurskienė. Buvo matomas jūrinio patyrimo skirtumas tarp Klaipėdos ir toliau nuo jūros viešiančių jūros skautų, bet skirtumą iš dalies išlygino Klaipėdoje įsteigta 1936-37 m. buvimo mokykla, kurioje visą mėnesį mokėsi keliolika jūros skautų vadovų. Daugumas jų vėliau įsigijo jachtos vadų teises. Kitai atliko trumpalaikį apmokymą klaipėdiečių jūros skautų tarpe.

Kaip daugeliui lietuvių nebuvė aiskios jūros ir laivyno reikšmė, taip ir kai kuriems skautų vadovams buvo nelybiai suprantami jūros skautų tikslai. Bet laikai ir vadovai keitėsi, jūros skautai stiprėjo, ypač grįžus iš Italijos karo laivyno akademijos buvusiam pirmojo "Algimanto" laivo skautui jūrų ltn. s. P. Labanauskui. Geru žodžiu reikia paminėti tuometinį vyriausią skautininką pulk. J. Šaraušką, kuris vertino jūros skautų veiklą. Į talką stėjo ir jūros skautės, kurių pirmą vienetą subūrė K. Chmieliauskaitė-Jurskienė. Buvo matomas jūrinio patyrimo skirtumas tarp Klaipėdos ir toliau nuo jūros viešiančių jūros skautų, bet skirtumą iš dalies išlygino Klaipėdoje įsteigta 1936-37 m. buvimo mokykla, kurioje visą mėnesį mokėsi keliolika jūros skautų vadovų. Daugumas jų vėliau įsigijo jachtos vadų teises. Kitai atliko trumpalaikį apmokymą klaipėdiečių jūros skautų tarpe.

HOMELIFE
HomeLife/Realty One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N8
Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

Queen Travel International Ltd ALGIS MEDELIS
133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

Oficiali Lietuvos avialinijos bilietų pardavimo agentūra Kanadoje
Kelionės į visus kraštus, visomis oro linijomis
Į Lietuvą: su AIR CANADA ir LAL – iš Toronto, Halifaxo, Otavos, Montrealio, Kalgario, Edmontono ir Vankuverio –
GARANTUOTAI GERIAUSIOS KAINOS
Iš Toronto, Montrealio, Otavos – su FINNAIR
Iš Toronto – su LUTHANSA, KLM, LOT
Skambinkite arba asmeniškai susitikit su manimi trečiadieniais tarp 11 val.ryto ir 6 val.vak. Queen Travel įstaigoje.
ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETISKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Sporto žinios

Stalo teniso pirmenybės

Š. Amerikos lietuvių stalo teniso pirmenybės įvyks 1997 m. gegužės 17-18 d.d. Jaunimo centre, 5620 South Claremont Ave., Chicago, Ill. Varžybas rengia Čikagos lietuvių sporto klubas "Krantas", ŠALFAS-gos stalo teniso komiteto pavedimu.

Programa: vyrų (neriboto amžiaus) vienetas, moterų (neriboto amžiaus) vienetas, Senjorų (50 m. ir vyresnių varžybų diena) vienetas, vyrų dvejetas, mišrus dvejetas ir komandinės varžybos. Komanda sudaro 2 vyrai ir 1 moteris. Varžybų pradžia 10 val. ryto. Registracija – nuo 9 val. ryto. Atsiradus pakankamai žaidėjų, programa galės būti praplėsta, įvedant ir jaunių bei mergaičių (18 m. ir jaunesnių) klases. Registracija atliekama iki gegužės 10 d. imtinai pas varžybų vadovę Bronę Saladžiuvienę, 3012 West Marquette Rd., Chicago, IL 60629, tel. 773-863-8861. Papildomas ryšys: Žilvinas Usonis, tel. 708 222-8086. Visi lietuviai žaidėjai kviečiami dalyvauti. Dalyvių skaičius neapribotas. Smulkesnės informacijos gauna ŠALFAS-gos klubai. Nepriklausomi žaidėjai prašomi kreiptis į B. Saladžiuvienę ar Ž. Usonį.

ŠALFAS centro valdyba ir Stalo teniso komitetas

Skautų veikla

• LSS Kanados rajono vadija: rajono vadė v.s.fil. Rūta Žilinskienė, 905 270-3723. Brolijos atstovai, ps.fil. Algis Simonavičius, 416 239-7226, seserijos atstovė s.fil. Jūratė Neimanienė, 416 231-8350, vadijos narė v.s. seselė Ignė Marijošūtė. Vadija koordinuoja ir rūpinasi bendrais skautų-skaucijų reikalais rajone.

• Šv. Jurgio dieną balandžio 23 – Toronto skautininkų draugovės sueiga 7.30 v.v. pas E. Simonavičienę, 439 Runnymede Rd., tel. 769-3270. V.s. seselė Ignė praves pašnekesį, bus ir kitų diskusijų. Visos skautininkės kviečiamos.

• "Rambynų" ir "Šatrijos" tūnė balandžio 27 d. švenčia savo gėjų šv. Jurgio šventę. Mišios 9.30 v. ryto Lietuvos kankinių šventovėje, po jų iškilminga sueiga Anapiljo salėje. Visi uniformuoti skautai-tės renkasi 9 v.r. salėje. F.M.

Neužmirškime spaudos

Išskelaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirškina, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 48 metų sulaukę "Tėviškės žiburiai" – plačios apimties savaitraštis. Rašdami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Išskelauja tautiečiai ir anapus vienas po kito, o "Tėviškės žiburiai" lieka šviesti ir toliau. Mažąjį tautiečių skaičių, jant reikalingi vis didesnis paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškės žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada. "TŽ" leidėjai

DĖL PAŠTO VĖLAVIMŲ galima skųstis skambinant 416 979-8822 arba 1-800-267-1177. Palikti adresą su pašto kodu. Kuo daugiau bus užregistruota adresų, kuriems vėluojasi laikraščio pristatymas, tuo bus atkreiptas didesnis dėmesys.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:	IMA:
2.00% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo7.00%
2.25% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamojo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius	1 metų5.25%
2.75% už 1 m. term. indėlius	2 metų6.25%
3.75% už 2 m. term. indėlius	3 metų6.75%
4.25% už 3 m. term. indėlius	4 metų7.00%
4.50% už 4 m. term. indėlius	5 metų7.50%
5.25% už 5 m. term. indėlius	(fixed rate)
2.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
3.00% už 1 m. GIC invest. pažym.	
4.00% už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.50% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.50% už 5 m. GIC invest. pažym.	
2.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
3.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	su keičiamu nuosimčiu
4.00% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	1, 2 ar 3 metų4.95%
4.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
2.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% už taupymo sąsk. (gyv.draudra)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000	
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC	
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamojo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigų (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

PRINTING
NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priimamos kainos, aukšta kokybė.

TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla "SAMOGITIA" meniškai ir išsamią informaciją. Prašau skambinti šį dienę

A. Plensys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją. Prašau skambinti šį dienę

tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

! Lietuvų su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu
Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express 1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8

Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 416 535-5000

Skyrius: North York 164 Willowdale Ave., North York, Ont. 416 222-4021

Hamilton Alfredas Zorkus 905 522-9966

London Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. 519 657-1751

Montreal Andrejs Vitols 105 56th Ave., Lachine 514 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

Dainuojame ir mes

Kaip sena yra lietuvių tauta, taip sena ir lietuviška daina. Ji lydėjo mus visais mūsų tautos laikotarpiais. Jau eilę metų lietuviška daina skamba ir išeivijoje.

Vienas iš dainos vienetų yra ir Toronto lietuvių pensininkų klubo choras "Daina".

Prieš ketvertą metų, nepaisydami artėjančio gyvenimo saulėleidžio, susibūrė tautiečiai į vieną, ir gimė choras "Daina" su vadove muz. Lilija Turūtaitė priešakyje. Tik jos didelės meilės lietuviškai dainai dėka šis choras ir šiandien reiškiasi įvairiomis progomis, ypač "Vilnius Manor" pensininkų klubo parengimuose. Toronto liet. pensininkų klubas mus paskatino ir dosniai remia lėšomis. Remia

mus ir Kanados lietuvių fondas. Už tai "Daina" nuoširdžiai dėkoja. Nuoširdi padėka priklauso ir Toronto lietuvių visuomenei, kuri mūsų veiklą suprato, įvertino ir rėmė.

Šiuo metu ruošiamės duoti pilną koncertą balandžio 19, šeštadienį, 6 val. vakaro.

Pirmoji koncerto dalis bus rimtesnė – tautinio pobūdžio dainos. Antroji dalis – lengvesnė, primenantį nuaudėjusią jaunystę bei pavėlavusią dainą. Bus malonu su jumis pabendrauti prie puoduko kavos, drauge padainuoti, o gal ir pašokti.

Taigi choras "Daina" laukia gausaus jūsų dalyvavimo "Vilnius Manor" pensininkų klubo namuose.

"Daina"

Toronto lietuvių pensininkų klubo choras "Daina", kurio koncertas įvyks š.m. balandžio 19, šeštadienį, "Vilnius Manor" patalpose. Choriui vadovauja Lilija Turūtaitė (nuotraukos viduryje)

SKAITYTOJAI PASISAKO

UNIVERSITETE

"TŽ" gaunu, perskaitau ir perduodu Vytauto Didžiojo universiteto bibliotekai. Šiame antrą sykį skaitau paskaitas istorikams apie lietuvių išeiviją Š. Amerikoje.

Darbas universitete cina pirmyn. Studentai labai greitai prisitaiko prie naujų sąlygų, yra imlūs ir išradingi. Malonu su jais dirbti.

Dr. Milda Danytė,
Anglų kalbos ir literatūros katedros vedėja

TAISYTINA KLaida

"TŽ" 1997 m. 12 nr. straipsnyje "Mokėjo daugiau duoti nei imti" įšibrovė klaida. Antroje skiltyje pirmosios pastraipos pradžioje vietoje "Sukaktuvinko dukra Valerija Bagdonienė taip rašė apie jo gimtinę..." turi būti "Sukaktuvinko sesers Stanislovo dukra (arba seserėčia) Valerija Bagdonienė taip rašė apie jo gimtinę..."

Redakcija ir autorius atsiprašo Sukaktuvinką prel. Simoną Morčūną, skaitytojus už tokią neapdairią klaidą.

Kun. K. J. Ambrasas, SJ

ŽODIS IŠ KAUNO

Malonių jausmų mus nuteikė užsienio lietuvių dėmesys ir rūpestingumas. Gavome Jūsų "Tėviškės žiburiai". Ačiū. Ačiū.

Nuostabiai atšiltų pasaulis, jei kiekvienas žmogus savo žodžiu ir poelgiu stengtųsi meilės lašeliu nukristi į artimo širdį. Jeigu žmogus žmogumi tikėtų, kaip beržai tiki pavasarį, tada daug kas nūdienos šalčio ateitį pasišildyti ir atsigauti. Skleisti gėrį žmonėse – tai statyti Dievo karalystę žemėje.

Kauno Tarpdiecezinės knygų seminarijos bibliotekos darbuotojai

PATIKSLINIMAI

"TŽ" 1997 m. 5 nr. įdėta trumpa žinutė apie Čikagoje leidžiamą "Lietuvių balso" dešimtmetį. Į akis metasi trys stambūs netikslumai:

1. Teigiama, kad "Lietuvių balsas" pakeitė socialistų Čikagoje leista dienraštį "Naujienos". Tikrumoje, organizuojant "Liet. balsą", "Naujienos" per savo vedamuosius stengėsi naujam laikraščiui tik pakentėti.

2. "TŽ" žinutėje sakoma: "Dr. V. Simaitis suorganizavo leidybą kairiojo sparno savaitraščio 'Lietuvių balsas'". "LB" nėra kairiojo sparno, ir nėra savaitraštis (išėina kas dvi savaites). Laikraštis leidžia pasisakyti visiems (išskiriant komunistus), kurių pasisakymai esamuoju laikraščiuose dėl ideologinių, politinių ar kitokių grupinių interesų nepaprastai (žiūr. "LB" 1986.11.29, nr. 1, psl. 1).

Dr. Gina J. Ginčauskaitė

optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Pirma pacientus pagal susitarimą

Tel. 416 532-7115

Susitarus priima
pacientus ir vakarais

Royal Travels & Tours Inc.

Daugiau kaip 15 metų kelionių patarnavimo praktika

VILNIUS IR EUROPA 1997

- Geriausias kainos visame mieste • Kreipkitės į mus prieš užsisakydami bilietus kitur • Nuolaidą anksčiau užsiskantiems
- Didelis skrydžių ir draudos papiginimas pensininkams • Visi skrydžiai geromis ir patikimomis linijomis – Finnair, LAL, KLM, BA, AC ir Lufthansa • Taip pat mes patarnaujame iškviatimų ir vizų gavimo reikaluose • Nemokamas bilietų pristatymas.

Sekite mūsų švenčių bei kitų skrydžių pasiūlymus

SKAMBINKITE RTT TEL. 416 237-1767

Livia pasirodusi Jums kuo geriausiai patarnauti

4204B Dundas St. W., Main Floor, Etobicoke,
Ontario M8X 1Y6, FAX 416 237-9191

mis. Ją numatome rodyti ir kitų Kelmės mokyklų moksleiviams.

Gimnazijos adresas: Rimas Bielskis, Kelmės J. Graičiūno gimnazija, Raseinių 1, 5470 Kelmė, Lithuania.

V. Paulionis, Kelmė

Pirmoji pasaulio lietuvių dainų šventė įvyko 1994 m., palikusi daug gražių prisiminimų. Jau laikas ruošti sekančią šventę, kuri bus 1998 m. liepos mėnesį Lietuvoje. Šventės rengėjai vėl kviečia užsienio lietuvių dalyvauti.

Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba tvarkys bendrus administracinius reikalus. Prašome kreiptis adresu: dr. Vitalija Vasaitienė, PLB vicepirm. kultūrai, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439 USA, tel. 630 257-8714, faksas 630 257-9010. Dalyvavimu susidomėjusius chorų kviečiame kreiptis į chorų ryšininką Darių Polikaitį, 7318 Ticonderoga Rd., Downers Grove, IL 60516 USA, tel. 708 241-0074, faksas 630 257-9010. Tautinių šokių ansambliui kviečiame kreiptis į ansamblių ryšininkę Audrą Lintakiene, 3603 Rosmeare Ave., Brookfield, IL 60513 USA, tel. 708 387-9180, faksas 708 485-5330. Kviečiame visus kuo gausiau kreiptis į ryšininkus pranešiant savo ketinimus ir sutinkant priimti Lietuvos kvietimą dalyvauti 1998 metų Dainų šventėje.

Dr. Vitalija Vasaitienė,
PLB vald. vicepirm. kultūrai

Didžiosios "TŽ" loterijos aukotojai ir laimėtojai

1. Petro Mališausko dovanotą dekoratyvinę lėktuvą laimėjo S. A. Rulbis, Chicago, Ill., JAV, nr. 5283.
2. Kristinos Genienės padarytą vyrišką sidabrinį žiedą – nr. 16005.
3. Prof. Romo Vaštoko meninę fotografiją – V. Girmius, Downsview, Ont., nr. 11432.
4. Irenos Lukoševičienės dovanotą šaukštelių komplektą – J. V. Stanionis, Willowdale, Ont., nr. 11328.
5. Zigmo Dobilo paveikslą – B. P. Juodelis, Willowbrook, Ill., JAV, nr. 0773.
6. Karolio Abromaičio medžio drožinį – G. K. Balyta, Mississauga, Ont., nr. 13268.
7. Danutės ir Juozo Petronių dovanotą lininę staltiesę – V. Navickas, Tillsonburg, Ont., nr. 7246.
8. Kristinos Genienės padarytą moterišką sidabrinį žiedą – V. Staškus, Redford, MI, JAV, nr. 3410.
9. Kun. Jono Velučio dovanotą Alfonso Dociaus paveikslą – M. Stundžienė, Weston, Ont., nr. 17314.
10. Sofijos Pacevičienės dekoratyvinę indą – A. Gatas, Toronto, Ont., nr. 10841.
11. Danutės ir Juozo Petronių dovanotus gintarinius karolius ir auskarus – A. Abromaitis, Toronto, Ont., nr. 4036.
12. Galerijos "Nemunas" savininkų dovanotą Roberto Jonavičiaus paveikslą – I. Simonavičienė, Etobicoke, Ont., nr. 8436.
13. Antano Suprono medžio drožinį – L. Gurskys, Tillsonburg, Ont., nr. 6893.
14. Valentinos Balsienės dekoratyvinę indą – A. Lukošius, Toronto, Ont., nr. 10729.
15. Galerijos "Nemunas" savininkų dovanotą Roberto Jonavičiaus paveikslą – E. Zolpis, Toronto, Ont., nr. 4435.
16. Ludos Sendžikienės tautinę lėlę – M. Palunas, Akron, OH, JAV, nr. 2589.
17. Kristinos Genienės padarytus auksinius auskarus – J. Čuplinskas, Toronto, Ont., nr. 8197.
18. Galerijos "Nemunas" savininkų dovanotą Pocienės paveikslą – J. Vaškas, Bond Head, Ont., nr. 9213.
19. Sofijos Pacevičienės dekoratyvinę "Raku" sienos plokštę – K. Simaitis, Hamilton, Ont., nr. 9470.
20. Louis Dagienės dovanotą a.a. J. Dagio skulptūrą – nr. 16487.
21. Reginos Žiuraitienės paveikslą – V. Marcinkevičius, Toronto, Ont., nr. 4114.
22. Piniginę dovaną \$250 – B. Trinkas, Etobicoke, Ont., nr. 8776.
23. Piniginę dovaną \$500 – E. Barisas, Sudbury, Ont., nr. 17222.

Mažosiose loterijose buvo tradicinis "Napoleonas", kurį jau daugelį metų iškėpa S. Rakštienė, "Paramos" kredito kooperatyvo dovanotas krepšys su skanėstais bei dar keli gerimų bei skanėstų laimikiai.

NUOŠIRDŽIAUSIA PADĖKA didžiosios ir mažosios loterijos laimėtojų aukotojams.

"Tėviškės žiburių" spaudos vakaro programa mūsų nuoširdūs dėmesiai aukojai: \$1,000 – W.S. Kuzmas; \$200 – I. ir V. Dauginiai; \$100 – kun. V. Volertas, S. Rakštienė, H. ir G. Lapai, Išganytojo parapija, Toronto Lietuvių Namai, Dresher Real Estate Ltd.; \$50 – dr. J. ir A. Sungailos, O. ir V. Taseckai, A. ir A. Vaičiūnai, dr. A. ir S. Pacevičiai; \$25 – S. Dargis, J. Pleinys, V. Staškevičius; \$20 – R. Kulias, J. ir E. Čuplinskai, J. Rinkūnienė. Savaitraščio leidėjai nuoširdžiai dėkoja.

Registruota masažo terapeutė

Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.

20 High Park Blvd., Toronto.

Gydymasis masažas ("Craniosacral Therapy")

Prima pasientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masažu padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: 905 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus kvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytoja

ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, D.D.S.

3101 Bloor Street West, Suite 308,

Toronto, Ontario M8X 2W2

(trys blokai į vakarus nuo Royal York)

Telefonas 416 237-1273

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

2373 Bloor Street West

(Prie Jane St.)

Telefonas

416 763-5677

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 416 240-0594

Lengvai pasiekiamas

autobusu nr. 79 (Scarlett

Road) nuo Runnymede

požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

2 Jane Street, Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. 416 762-7393

Fax 416 762-0231

CHAMNEY • MC WILLIAMS • DRESHER

CMD Insurance Services

Dėl visu rūšių draudus Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilų ir namų draudus reikalais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilų ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį – dėl visų komercinių draudų. 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

Chamney McWilliams Inc.

Nekilnojamo turto įkainiojimas – mortgičių, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334

DRESHER Appraisal Ltd.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

Juozas (Joseph) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas.

- 25 metų namų remonto patirtimas.
- Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patirtimas.
- Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9

Skambinti bet kurio metu įstaigos tel.

416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

Kelionės į Lietuvą 1997!

Kainos nuo \$875.00

*** Iškviatimai iš Lietuvos bei kelionių drauda ***

*** Pramoginės kelionės laivais ***

Skambinti Audronei tel. 416 255-8473

Faksas 416 252-8854

Pastaba: Balandžio pabaigoje vyks į Lietuvą. Norintiems skubiai perduoti pinigus, vaistus ar dokumentus mielai patarnausiu. **Audronė**

Sukursiu gražų paminklą pagal jūsų pageidavimus

Dailininkas Kęstutis Keparutis

Tel. FAX 905 540-1705

238 Emerald Street North,

Hamilton, Ontario L8L 5K8

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

LIETUVIŠKAS kelionių biuras kviečia apsilankyti

- Ypatingai geros kainos į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis
- Viešbučiai, grupės, turistinės kelionės, poilsia vietės
- Galimybė dalyvauti garbės svečiais visuose renginiuose, vykstančiuose šią vasarą Lietuvoje
- Pačios žemiausios kainos ir didelis pasirinkimas oro linijų keleiviams, atvykstantiems iš Lietuvos į Torontą ir kitur
- Malonus ir profesionalus patarnavimas Lietuvoje
- Darome iškviatimus ir dokumentų vertimus
- Toronto miesto ribose keleivius, negalinčius apsilankyti mūsų įstaigoje, galėtume aptarnauti namuose

Nuo balandžio 11 iki 31 dienos mūsų įstaigoje vyks loterija.

Siūlome susipažinti su mūsų veikla ir išbandyti laimę nemokamam bilietui į Lietuvą įsigyti.

TORONTONT

Anapilio žinios

– Balandžio 27, sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovėje 11 v. r. Mišių metu giedos Toronto vyrų choras "Aras", vadovaujamas Lilijos Turūtaitės.

– Motinos dienos pietūs Anapilyje bus gegužės 11, sekmadienį, 12.30 v.p.p. Rengia jaunų šeimų sekcija. Programą atliks parapijos jaunimas. Bilietų kaina: suaugusiems – \$15, jaunimui (13-18 m.) – \$10, vaikams (7-12 m.) – \$8, vaikams (iki 6 m.) – nemokamai. Bilietai jau planinami parapijos salėje sekmadienį.

– Arkiv. S. Tamkevičius prašo paramos Kaune įsteigti ir dar steigiamiems "Vaikų dienos centrui", kuriuose beniamiai ir skurdan patekusių šeimų vaikučiai ne tik pavargo, bet ir paruošia pamokas, praleidžia savo laisvalaikį, randa prieglobstį ir užtarimą. Aukštas prašome siųsti mūsų parapijai. Jos bus perduotos Kanados lietuvių katalikų centrui ir iš ten pasieks arkiv. S. Tamkevičiaus numatytąjį labdarą.

– Mišios balandžio 20, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Albertą Niunevą, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Zina Beržanskienę.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, balandžio 13, popietėje dalyvavo 208 asmenys. Svečių knygoje pasirašė dr. Marija Žemaitienė iš Leonia, N.J. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narys H. Sušauskas.

– LN valdybos posėdis – balandžio 24, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Gegužės 11, sekmadienį, Karaliaus Mindaugo menėje įvyks tradiciniai Motinos dienos pietūs. Motinas sutiks su gėlimis ir vynu LN vyrų būrelio nariai.

– Balandžio 27, sekmadienį, 1 v.p.p., seklyčioje įvyks vyrų būrelio valdybos posėdis. Bus aptarta gegužinė (liepos 6 d.), LN poilsio stovykla Wasagoje ir einamieji reikalai. Negalintieji dalyvauti praneša T. Stanuliuo 416 769-1616.

– Aukos slaugos namams primamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

– "Angeliukų" chorui aukoko: \$20 – A. Petkevičienė.

– Krikščioniškiesiems gimdymo namams Kaune aukoko: \$50 – P. V. Dalindos.

A. a. Mykolo Petrulio atminimui pagerbti laidotuvių metu "Tremtinių grįžimo fondui" suaukoko \$110 šie aukotojai: Onutė Dalindaitė, V. P. Dalindos, D. K. Manglick, N. Liačienė, J. Bakis ir S. Prancevičius. Dukrai dr. Birutei Jonienei ir šeimai, rinkėjai M. Povilaitienei bei visiems aukotojams dėkoja

KLKM draugijos centro valdyba
Liudas Tamošauskas paaukojo \$100 naujaičių fondui "Vaiko tėviškės namai". A. a. Onai Urnavičienė mirus, užjausdamos dukrą Aldoną Kilinskienę, Mariją Elijošienę ir Ireną Cox "Vaiko tėviškės namams" paaukojo \$50. Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja

KLKM draugijos centro valdyba

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms rengėjoms už jų įdėtą darbą ruošiant man toki puikų mergvakarį bei visoms viešnioms už dalyvavimą. Ypatingą padėką reiškiu – R. Karasiejenei, G. Paulionienei, O. Narušienei, kurių iniciatyva ši graži popietė buvo surengta. Dėkoju pamergėms, kurios sutiko palydėti mane ir Paulių nauju gyvenimo keliu. A. Paulionytei už popietės pravedimą, R. Jonaitytei už gražius pavasario žiedus, kurie puošė salę, B. Stanulienę už ypatingai puošnų vaišių stalą, J. Kisieliūtę už menišką knygą, o taip pat esu labai dėkinga mano močiutėms, kurios galėjo dalyvauti ir džiaugtis kartu su manimi. Ačiū visoms už labai gražias bei vertingas dovanas, nuoširdžius linkėjimus. Tai buvo tikrai nuostabi popietė, kurios aš ir Paulius niekada neužmiršime.

Jūratė Gaizutytė

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ
atlieka įvairiausius

statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusauginame rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti

Alvydui tel. 905 848-9628
416 609-5108 (pager).

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį, balandžio 13, per 10.15 v.r. Mišias kanklėm grojo J. Adomonytė, Ž. Jancilūnienė ir I. Pivoriūtė, T. Pabrėža – birbyne. Per 9.15 v.r. Mišias giedojo A. Radtke, D. Radtkienė ir D. Viskontienė.

– Kiekvieną penktadienį šventovėje 6.30 v.v. kalbamas Rožinis ir 7 v.v. laikomos Mišios.

– Parapijos susirinkimas įvyks balandžio 20 d., 12.30 v.p.p. parodų salėje. Visi kviečiami susirinkime dalyvauti.

– Kun. Placidas Barius, OFM, lietuvių pranciškonų provincijolas, lankys St. Catharines, Hamiltone ir Toronte dirbančius pranciškonus balandžio 17-21 d.d., dalyvaus parapijos susirinkime ir per Mišias pasakys pamokslus.

– Balandžio 8 d. palaidotas a.a. Alfredas Virkutis, 69 m. Balandžio 11 d. palaidotas a.a. Albinas Kartavičius, 66 m.

– Religinio turinio vaizduojantį jaunimui (8-13 m.) bus rodoma šį sekmadienį, balandžio 20, po 10.15 v.r. Mišių muzikos studijoje. Tokios sueigos jaunimui, kurioms vadovauja ses. Ignė, yra organizuojamos kiekvieno mėn. trečiąjį sekmadienį.

– KLK moterų dr-jos šios parapijos skryžiaus susirinkimas šaukiamas balandžio 27 d. po 11.30 v.r. Mišių parodų salėje. Programoje naujos valdybos rinkimai ir R. Gioniotienės paskaita apie mankštos naudą.

– Parapijos metinė vakarienė bus balandžio 26 d. Bilietų galima įsigyti sekmadienį po Mišių salėje, o kitu laiku pas V. Taseką 905 824-4461. Vakarienės pradžia su užkandėliais 5 v.p.p., vakarienė su įdomia menine programa 6 v.v.

– Vartotų daiktų ir drabužių išpardavimas įvyks balandžio 30 – gegužės 1 d.d. parapijos salėje.

– Mišios balandžio 20, sekmadienį, 8.15 v.r. už a.a. Juzę ir Praną Žalauškus; 9.15 v.r. už a.a. Zenoną Kučinską; 10.15 v.r. už a.a. Pijų Jurkšaitį, a.a. Joną ir Eleną Dambrauskus ir a.a. Antaną Poškų; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Vasario 16 gimnazijai paremti aukų vajus įvyks balandžio 20 d. abiejų lietuvių kat. parapijų salėse po pamaldų. Čekius prašoma rašyti: KLB – Vasario 16 gimnazija. Paremkime besimokantį mūsų lietuvišką jaunimą. Daugiau informacijų teikia Dana Sakienė, tel. 416 233-4878.

A. a. Rinkūno švietimo fondui \$100 aukoko St. Šetkus. Nuoširdus ačiū. Valdyba

A. a. K. Žulio atminimui Toronto Maironio mokyklai \$60 aukoko Anne Mason ir p.p. Masons. Nuoširdus ačiū.

A. a. Alekso Vaičieliūno atminimui R. V. Dementavičiai "Tėviškės žiburiams" aukoko \$30.

A. a. Janinai Adomonienei mirus, užjausdami jos vyrą Joną su šeima, dr. Č. J. Kurai aukoko Kovai su vėžio liga Lietuvoje \$40.

A. a. Jono Zabulionio atminimui pagerbti, užjausdami Mykolą ir Eleną Zabulionius, Z. O. Girdauskai "Tėviškės žiburiams" aukoko \$30.

A. a. Onos Urnavičienės atminimui pagerbti, užjausdami dukrą Aldoną Kilinskienę su šeima, K. B. Žutautai "Tėviškės žiburiams" aukoko \$20.

A. a. Broniui Ulozui mirus, užjausdami žmoną, dukrą ir sūnus bei jų šeimas, Eugenijus ir Alė Jefremovai su dukromis "Tėviškės žiburiams" aukoko \$50.

A. a. Albino Kartavičiaus atminimui, užjausdami dukras, jų šeimas ir gimines, Pranas ir Elena Žuliai "Tėviškės žiburiams" aukoko \$50.

A. a. Juozui Bajoraičiui mirus, užjausdami žmoną Elvyrą, Kairys Baltic Expediting savininkai aukoko Kovai su vėžio liga Lietuvoje \$25. Dėkinga KSVL valdyba – 260 Scarlett Rd. Apt. 1301, Toronto, Ont. M6N 4X6, tel. 416 769-0948.

CANDLELIGHT CATERING
gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikščionims ir pusryčiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joanai Bubulienėi.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

A. a. Bronys Raila

Gautas telefoninis pranešimas iš Los Angeles, CA, kad ten ligininėje, jau ilgėsnį laiką sirgęs, 1997 m. balandžio 13 d., 4.30 v.p.p. mirė žinomas žurnalistas rašytojas a.a. Bronys Raila.

Velionis gimė 1909 m. kovo 10 d. Plaučiškių kaime, Rozalimo valsč., Panevėžio apskr. Baigęs Panevėžio gimnaziją, 1927-1932 m. Vytauto Didžiojo universitete Kaune studijavo teatro meną, lietuvių, rusų, anglų kalbas ir literatūrą. 1939 m. baigė Parvyžiaus universitete Aukštųjų tarptautinių mokslų institutą, studijavo teisę, tarpt. teisę, diplomatinę istoriją. 1944 m. pasitraukė į Prancūziją, 1948 m. atvyko į JAV. Rašė įvairių kraipų laikraščiuose bei žurnaluose, atskiromis knygomis išleisdino savo publicistikos rinkinius. Sovietmečiu daug jo straipsnių radijo bangomis buvo persiųsta į Lietuvą.

Velionis palaikai sudėginti ir perduoti žmonai. Manoma, jie bus pervežti į Lietuvą.

KLB žinios

– Į KLB valdybos veiklą įsijungė S. Piečiūnienė. Ji vadovaus komisijai palaikyti glaudesnius ryšius su visomis KLB apylinkėmis.

– Balandžio 20 ir 27 d.d. visoje Toronto parapijoje ir Lietuvių Namuose renkamas solidarumo mokestis. Iš rinkėjų bus galima gauti laišku pavyzdžius dėl Lietuvos priėmimo į ŠAS-gą (NATO). Laiškus prašoma kuo greičiausiai asmeniškai perrašyti ir siųsti savo parlamentarams. Ši veikla dabar yra labai svarbi, nes artėja Kanados rinkimai ir yra proga paveikti savuosius parlamentarus.

– Gauta \$1,000 auka iš a.a. J. Riaubos palikimo. Inf.

Ivairios žinios

Į IX-tąjį Pasaulio lietuvių bendruomenės seimą, įvyksiantį liepos 1-7 d.d. Vilniuje, išrinkti 48 JAV lietuvių bendruomenės atstovai-vės, praneša Ant. Polikaitis, JAV LB XIV-tosios tarybos prezidento sekretorius.

JAV Lietuvių tautos fondo metinis narių susirinkimas įvyks 1997 m. gegužės 3 d. Kultūros židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY, 9 val. ryto. Tėvų pranciškonų koplyčioje bus laikomos Mišios Tautos fondo rėmėjų intencijai. Metinio susirinkimo pradžia 10 val. ryto. Pakvietimai su įgaliojimo lapeliais visiems nariams jau išsiuntinti. Jei esate Tautos fondo narys-rė ir negavote pakvietimo su įgaliojimu, prašome pranešti Tautos fondo raštine: 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207; tel. 718 277-0682. Metinio susirinkimo metu vyks TF Lietuvos atstovybės pirmininko dr. Napoleono Kitkausko paskaita aktualiais Karaliaučiaus krašto klausimais. Inf.

"The Globe and Mail" 1997 m. balandžio 12 d. laidoje Neal M. Sher straipsnyje apie karo nusikaltėlius paminėtas "Mr. X", karo metų Lietuvoje tarnavęs XII-tame lietuvių batalione, kuris 1941 m. spalio 6 d. specialioje uždutyje šaudęs žydus kaip komunistinius partizanus. "Mr. X" pasitraukęs iš Lietuvos ir 1950 m. gavęs Kanados pilietybę. Straipsnyje taipgi minimas Antanas Mineikis, Lietuvos SS narys. Manoma, kad Kanadoje gyvena apie 150 karo nusikaltėlių, iš kurių tik vienas (Jacob Luitjens) 1992 m. deportuotas ir nubaustas.

Vilniaus styginis kvartetas, pianistė Golda Wainberg-Tatz ir smuikininkas Atis Bankas, koncertuos Toronte Glenn Gould Studijoje, 250 Front St. W. 1997 m. gegužės 25 d., 2 v.p.p. Programoje M. K. Čiurlionio, P. Čaikovskio, E. Chausson kūriniai. Dėl bilietų kreiptis į Danguolę Lietuvių Namuose tel. 416 532-3311. Bilietų kainos: \$25, \$20 ir \$15. Inf.

Nori susirašinėti

Su Kanados lietuviams nori susirašinėti 35 m. amžiaus ištejęs medic. Rašyti adresu: Dalia Petraitienė, a/d 783, Klaidėda 5804, Lietuva.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algei tel. 905 272-9323.

Nori susirašinėti

Su Kanados lietuviams nori susirašinėti 35 m. amžiaus ištejęs medic. Rašyti adresu: Dalia Petraitienė, a/d 783, Klaidėda 5804, Lietuva.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algei tel. 905 272-9323.

Toronto lietuvių pensininkų choras "Daina",
vadovaujamas muz. Lilijos Turūtaitės,
rengia pavasario

KONCERTA,

kuris įvyks 1997 m. balandžio 19, šeštadienį,
6 val. vakaro Vilniaus Manor III aukšto salėje

Maloniai kviečiame visus atsilankyti

Įėjimas – laisva auka

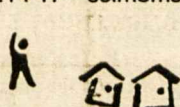
Neringa, Inc. su Nek. Pr. Marijos Seserimis
organizuoja ir praveda stovyklas
Neringos stovyklavietėje Vermont'e

1997 M. NERINGOS STOVYKLOS

LIETUVIŲ KALBA LIEPOS 13-27 d.d. – vaikams nuo 10-16 metų
LIEPOS 27 d. – seserų gegužinė Putnam'e
LIEPOS 27 – RUGP. 2 d.d. – vaikams nuo 6-9 metų
LIEPOS 27 – RUGP. 2 d.d. – vaikams nuo 13-16 metų
RUGP. 2 – RUGP. 9 d.d. – šeimoms su jaunais vaikais

ANGLŲ KALBA – LIETUVIŲ KILMĖS

BIRŽELIO 29 – LIEPOS 12. vaikams nuo 7-16 metų
RUGP. 14-17 – šeimoms su jaunais vaikais

INFORMACIJA – REGISTRACIJA
600 Liberty Hwy., Putnam, CT 06260
860-928-7008 neringa@neca.com

LABDAROS KAZINO

1573 Bloor St. West (Bloor - Dundas West)

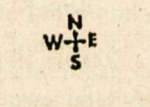
Programoje: laimės ratas, kortų žaidimai
(Blackjack, Hold'Em Poker),

Balandžio 16, trečiadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r.
Balandžio 17, ketvirtadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r.
Balandžio 18, penktadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r.

PELNAS – Toronto Lietuvių namams. Dėl stalų
rezervacijos skambinti tel. 416 532-8217

Valdo – CASINO FLAMINGO

Leidimo nr.
P970741

LAUKIAME NAUJŲ NARIŲ ABIEJUOSE SKYRIUOSE
KVIEČIAME VISUS ONTARIO PROVINCIJOS
LIETUVIUS ĮSIRAŠYTI Į MŪSŲ NARIŲ GREITAS

KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA
praneša,

kad naujai įstojantiems nariams įnešantiems į sąskaitą
ne mažiau kaip \$200 (jaunimui iki 16 m. amžiaus –
mažiausiai \$100) įmokės \$40 vertės šėrus

1573 Bloor St. W., Toronto Tel.: 416 532-1149

2975 Bloor St. W., Etobicoke Tel.: 416 207-9239

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savitraštis, didelio formato, 10 puslapių,
reguliari metinė prenumerata – \$40.00,
rėmėjo – \$50.00, garbės – \$60.00
(JAV-se amerikietiška)

Prašau siuntinėti "Tėviškės žiburius" ištisus metus šiam
NAUJAM skaitytojui (metinė prenumerata \$30.00)

Vardas, pavardė

Adresas

Siunciu prenumeratądol. auką dol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės žiburiai"

2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti "Tėviškės žiburiai" siunčiami
nemokamai kelerą savaitę. Prašome pranešti tokių asme-
nų adresus.

IŠNUOMOJAMAS Wasagoje va-
sarnamis su patogumais 2-3 asme-
nims visai vasarai arba atskiroms
savaitėms. Skambinti Petrutei va-
karais tel. 416-531-4089.

CLEAN FOREVER. Valome kil-
mus, minkštus baldus ir automobi-
lų vidų nauju būdu – sausomis pu-
tomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 va-
lančas. Labai gera kokybė. Skambinti
bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

BANGA RENOVATIONS, namų re-
monto bei pataisymų bendrovė, at-
lieka įvairius stalius, vidaus sienų
(drywall), plytelių klojimo, dažymo
darbus. Įrengia rūsius, vonias kam-
barius. Taiso smulkius vandentiekio
bei elektros gedimus. Stato lau-
ko verandas, tvoras. Garantuojame
priėmamos kainos ir darbo
kokybės. Skambinti Robertui Mel-
kiui, tel. 416 760-7181.

MONTREALQUE

KLK moterų draugijos Mont-
realio skryžiaus 45 metų sukakties
minėjimas Aušros Vartų parapijoje
prasidėjo iškilmingomis pamaldom-
is. Už gyvas ir mirusias draugijos
nares Mišias aukoko ir atitinkamą
pamokslą pasakė kun. Kazimieras
Ambrasas, SJ. Išpūdingą tikinčiųjų
maldą, specialiai šiai šventei sukur-
tą, skaitė pati autorė Birutė Pūke-
levičiūtė. Pamaldose dalyvavo dau-
guma narių, pasipuošusių tautiniais
drabužiais su savo vėliava. Per Mi-
šias giedojo sol. Antanas Keblys ir
parapijos choras, vad. muz. Mme
M. Roch.

Po pamaldų persikelta į gražiai
išpuoštą parapijos salę. Oficialią
dalį pradėjo draugijos skryžiaus pir-
mininkė Genovaitė Kudžmienė, pa-
kviesdama kleboną kun. Juozą Ara-
nauską invokacijai. Toliau pirmi-
ninkė labai trumpai perbėgo skry-
žiaus istoriją ir pagerbė pirmosios
valdybos skryžiaus nares Godą Ru-
dinskienę ir Aldoną Makišienę,
prisegdama joms po gėlytę. Taip
pat gėlytėmis buvo pagerbtos čia
esančios draugijos narės Jadvyga
Baltuonienė, Elena Bernotienė ir
Danutė Staškevičienė. Prisegta gė-
lytė ir klebonui, draugijos dvasios
vadui. Mirusios narės prisimintos
tylos minute.

Šios sukakties proga montrea-
lietis sveikino Monika Povilaitienė
iš Toronto, perskaitydama Centro
valdybos pirmininkės Angelikos
Sungailienės gražų žodį, Toronto
Prisikėlimo parapijos skryžiaus val-
dybos vardu sveikino dr. Ona Gus-
tainienė, Hamiltono – pirm. Regi-
na Choromanskytė, Putnamo sesci-
lių vyresnioji seselė Paulė ir KLB
Montrealio apylinkės valdybos pirm.
Arūnas Staškevičius. Raštu gauti
sveikinimai iš Delhi skryžiaus ir bu-

vusios montrealietės Danutės Da-
nienės iš Otavos.

Toliau buvo pakviesta atlikti
meninę programą Birutė Pūkelevi-
čiūtė, atvykusi iš Floridos, kaip pati
pasiskaitė, ir savo namus. Montrea-
lyje ji ugdžiusi literatūrinę kūrybą, o
taip pat ir režisierės veiklą. Vienos
valandos programoje ji skaitė kai-
ką iš savo veikalų, idomiai sujung-
dama vieną ištrauką su kita ir pra-
eitį su dabartimi. Pusanro šimto
susirinkusiųjų išlaikė, galima sakyti,
mirtiną tylą nuo programos prad-
žios iki pabaigos. Tik jautrus rašy-
tojos žodis susilaukė ir juoko, ir
ašarų.

Viešnia buvo apdovanota rožių
puokšte, o klausytojai plojo sutoję.
G. Kudžmienė viešniai padėkojo ir
pasiskaitė tikinti, kad dar ir ateityje
susitiksis su "mūsų Birute".

Kun. K. Ambrasui palaiminus
valgius, visi skaniai vaišinos Anelės
Keršienės ir Teresės Mickienės su
talkinginkėmis paruoštais valgiais ir
narių šiai šventei iškeptais puikiais
pyragais.

"Lito" metinis susirinkimas

šaukiamas balandžio 27 d., sekma-
dienį, 4 val. Aušros Vartų parapijos
salėje. Narių registracija prasideda
3 val.

A.a. Agutė Paškevičienė (Stra-
vinskaitė), 69 m. amžiaus, mirė ko-
vo 31 d. Po pamaldų Aušros Vartų
šventovėje palaidota balandžio 2 d.

A.a. Janina Adomoniene (Vei-
nožinskaitė), 80 m. amžiaus, mirė
balandžio 4 d. Po pamaldų Aušros
Vartų šventovėje balandžio 7 d. pa-
laikai sudeginti ir pelenai bus pa-
vežti į Lietuvą. Liūdi vyras bei duk-
tė ir sūnus su šeimomis, taip pat
brolis JAV-bėse ir brolis Lietuvoje
su šeimomis bei kiti giminės. B.S.

Montrealio lietuvių kredito unijos

"LITAS"

metinis visuotinis narių susirinkimas

įvyks 1997 m. balandžio 27, sekmadienį, 4 v.p.p.
Aušros Vartų parapijos salėje,
1465 rue De Seve, Montreal

Narių registracija nuo 3 v.p.p. iki 4 v.p.p. Kandidatų į valdybą ir
komisijas pasiūlymai turi būti padaryti raštu dviejų unijos narių,
turėti kandidatų sutikimą ir įteikti unijos sekretoriui ne vėliau kaip
5 dienas prieš susirinkimą. Valdyba

